

Miljøgodkendelse

af svinebesætning på

Horsens Østergårde 3

9520 Skørping

– udvidelse fra 249,21 DE til 363,85 DE

§ 12

Lov nr. 1486 af

4. december 2009 om

miljøgodkendelse m.v.

af husdyrbrug

Dato for gyldighed:

25. juli 2012

Rebild Kommune
Hobrovej 88
9530 Støvring
Telefon 99 88 99 88
raadhus@rebild.dk
www.rebild.dk
Sag nr. 10/19747

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse.....	1
1 Resumé og samlet vurdering	3
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	3
1.2 Ikke teknisk resumé	3
1.3 Kommunens samlede vurdering.....	4
2 Generelle forhold.....	4
2.1 Lovgrundlag	4
2.2 Offentlighed	4
2.3 Gyldighed.....	5
2.4 Revurdering.....	5
2.5 Ophør	5
2.6 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	6
2.7 Klagevejledning	6
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	7
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, Afstande, fredninger mv.	7
3.2 Placering i landskabet	7
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	8
4.1 Husdyrhold og staldindretning.....	8
4.2 Ventilation.....	11
4.3 Fodring	11
4.4 Energi- og vandforbrug	16
4.5 Spildevand herunder regnvand.....	18
4.6 Affald	18
4.7 Råvarer og hjælpestoffer	19
4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld	20

5	Gødningproduktion og -håndtering	21
5.1	Gødningstyper og mængder	21
5.2	Flydende husdyrgødning	21
5.3	Gylleforsuring	24
5.4	Gylleseparering	24
5.5	Gyllekøling.....	24
5.6	Fast gødning inkl. dybstrøelse.....	24
5.7	Anden organisk gødning	25
6	Forurening og gener fra husdyrbruget	25
6.1	Ammoniak og natur.....	25
6.2	Lugt	26
6.3	Fluer og skadedyr.....	27
6.4	Transport	27
6.5	Støj fra anlægget og maskiner.....	28
6.6	Støv fra anlæg og maskiner.....	29
6.7	Lys.....	29
7	Påvirkning fra arealerne.....	30
7.1	Udbringningsarealerne	30
7.2	Påvirkning af søer og vandløb.....	31
7.3	Kvælstof og fosfor til fjord & hav.....	32
7.4	Påvirkning af arter med særligt strenge Beskyttelseskrav (Bilag IV arter).....	34
7.5	Kvælstof til grundvand.....	35
8	Management	35
9	egenkontrol.....	36
10	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	37
11	Alternative løsninger og 0-alternativet.....	38
11.1	Alternative løsninger	38
11.2	0-altrnavet	38

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Bjarne Bak, Horsens Østergårde 3, 9520 Skørping, har i henhold til lov nr. 1486 af 4. december 2009¹ ansøgt om, at få miljøgodkendt husdyrbruget på Horsensgaard, Horsens Østergårde 3, 9520 Skørping med de til bedriften tilhørende arealer. Første ansøgning er indkommet til Rebild Kommune den 17. december 2007. Kommunen meddelte en miljøgodkendelse den 29. december 2009. Miljøgodkendelsen blev påklaget og er den 14. maj 2011 hjemvist til fornyet behandling af Natur- og Miljøklagenævnet. Revideret ansøgning er indkommet til Rebild Kommune den 4. juli 2011.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Rebild Kommune godkender hermed en årlig produktion på 920 stk. årssøer, 30.000 stk. smågrise (7,2 – 30 kg), 400 stk. slagtesvin (30 – 102 kg) og 3 stk. heste (300-500 kg), svarende til i alt 363,85 dyreenheder (DE) på Horsens Østergårde 3, 9520 Skørping. De angivne DE er i henhold til den husdyrgødningsbekendtgørelse, der var gældende på tidspunktet for denne miljøgodkendelse. Det er antallet af dyr i de forskellige dyregrupper, der angiver den tilladte produktions størrelse. Udvidelsen sker i eksisterende bygninger. Der etableres en vaskeplads med afløb til fortank.

Bjarne Bak ejer og driver svineproduktionen på Horsens Østergårde 3, 9520 Skørping i Rebild Kommune. Den nuværende produktion er på 685 stk. årssøer, 17.810 stk. smågrise og 300 slagtesvin, svarende til 249,21 DE. Derudover driver han ejendommene Hedeageren 5, 9230 Svenstrup og Aalborgvej 46, 9520 Skørping. Hedeageren 5 blev miljøgodkendt af Aalborg Kommune i 2008 og Aalborgvej 16 fik en miljøtilladelse af Rebild Kommune i 2011.

Miljøgodkendelsen omfatter hele ejendommen Horsens Østergårde 3, 9520 Skørping. Der er foretaget projektilpasninger indenfor fodring for at opfylde det generelle krav om reduceret ammoniakfordampning fra anlægget samt kommunens krav til BAT.

Desuden er der foretaget projektilpasninger indenfor ekstra efterafgrøder for at opfylde kravet til at udvaskning af nitrat ikke må være større end et planteavlsbrug.

Ejendommen råder over 430 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer og 174,67 ha aftalearealer. En del af de ejede/forpagtede udbringningsarealer er beliggende i Aalborg Kommune og ansøgningen har derfor været sendt i høring i Aalborg Kommune.

Ud af de ejede/forpagtede udbringningsarealer samt aftalearealer, beliggende i Rebild Kommune, ligger 33,85 ha i Nitratklasse 1 og 144,89 i nitratfølsomme indvindingsområder. Der er ingen udbringningsarealer, som ligger i klassificerede fosforområder.

Der er foretaget projektilpasninger indenfor fodring og med ekstra efterafgrøder for at sikre, at der ikke sker en øget udvaskning af kvælstof og fosfor til overfladevand.

Beregningerne foretaget gennem www.husdyrgodkendelse.dk viser, at der ikke sker en merbelastning af omkringliggende natur og miljø. Beregninger viser ligeledes, at lugtgenerne fra den ansøgte produktion ikke vurderes at påvirke omkringboende væsentligt.

¹ Lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten kaldet ”husdyrgodkendelsesloven”.

Den ansøgte udvidelse opfylder således de krav, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesloven.

1.3 KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING

Rebild Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte udvidelse i henhold til husdyrgodkendelsesloven. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen (version 3 af 31. januar 2012) samt efterfølgende beregninger og betinget af godkendelsens vilkår.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes. En nærmere beskrivelse af vurderingerne fremgår af de enkelte afsnit.

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften samt dokumentation. Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 LOVGRUNDLAG

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven) samt lovebekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om miljøbeskyttelse.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området samt godkendelsens vilkår til enhver tid overholdes. Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår. Godkendelsen omfatter hele ejendommen samt alle arealer, der drives under cvr nr. 19186946.

2.2 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort den 4. oktober 2011 og der indkom bemærkninger til ansøgningen fra Aalborg Kommune.

Rebild Kommune har den 7. marts 2012 modtaget en udtalelse fra Aalborg Kommune. Her ønsker Aalborg Kommune, at der, pga. af, at der er udbringningsarealer, som ligger i nitratklasse 1, skal være følgende vilkår:

1. **På bedriften skal der hvert år være 0,5 % efterafgrøder, ud over de til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav må erstattes af grønne marker ifølge reglerne om nedsættelse af kravet til efterafgrøder som følge af grønne marker.**
2. **Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen.**

For at miljøgodkendelsen kan leve op til nitratudvaskning svarende til et planteavlbrug skal der være 14 % efterafgrøder ud over de lovpligtige. Se vilkår 7.1.1 og side 33. Udover dette er begge vilkår med i miljøgodkendelsen se vilkår 7.1.1 og 7.1.3.

Hele Aalborg Kommunes udtalelse kan læses i bilag 6

Udkast til miljøgodkendelsen blev sendt i høring hos naboer og skønnede parter i sagen den 31. maj 2012 med en frist på 6 uger til at indsende bemærkninger. Der kom en bemærkning fra ansøgers konsulent ang. fejl i tekst på s. 3 under afsnit 1.2 – ikke teknisk resume. Der stod, at der skulle etableres en ny gyllebeholder, det skal der ikke og teksten er fjernet.

2.3 GYLDIGHED

Vilkår:

2.3.1 Miljøgodkendelsen skal være udnyttet indenfor 2 år fra godkendelsesdatoen, ellers bortfalder den del af godkendelsen, der ikke er påbegyndt.

Ansøgers oplysninger:

Der er tale om en udvidelse i eksisterende bygninger og i bygninger, der allerede er meddelt tilladelse til. Udvidelsen af dyreholdet vil ske når miljøgodkendelsen er givet. Udvidelsen af dyreholdet vil tage op til 2 år..

Kommunens bemærkninger:

Ansøger ønsker at udnytte miljøgodkendelsen indenfor 2 år efter kommunens endelige godkendelse er givet, hvilket kommunen finder rimeligt.

Der er derfor stillet vilkår til, at miljøgodkendelsen skal være fuldt udnyttet indenfor 2 år efter godkendelsesdatoen.

Rebild Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til gyldighed.

2.4 REVURDERING

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering². Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at påbegynde den første revurdering i 2020.

2.5 OPHØR

Vilkår:

2.5.1 Inden eventuelt ophør af husdyrbruget skal kommunen kontaktes med henblik på fastlæggelse af en nedlukningsplan.

Ansøgers oplysninger:

² jf. § 17 i Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

Der vil således blive tilkaldt en slamsuger for at tømme gyllebeholderen samt gyllekummerne. Derudover vil der blive gennemført en rengøring af anlægget, således at der ikke forekommer forurening herfra. Spildevandet vil blive kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen. Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren og elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug. Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter.

Bygningsmassen vil helt eller delvis blive fjernet. Det sker i henhold til lovgivningen. I hvor stor en grad, at bygningerne fjernes, afhænger af deres tilstand og mulighed for anden udnyttelse. Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

Kommunens bemærkninger:

Der er stillet vilkår til, at ejer ved ophør af produktionen skal kontakte kommunen med henblik på fastlæggelse af en nedlukningsplan. En nedlukningsplan kan indeholde beskrivelse af mængden af f.eks. kemikalier, affaldsprodukter, gødning og andre miljøskadelige stoffer og hvordan de bortskaffes samt beskrivelse af eventuel nedrivning af anlæg med videre.

Rebild Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår vedrørende ophør.

2.6 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Det er Rebild Kommune der vurderer, om fremtidige ændringer på bedriften skal udløse krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske i henhold til de generelle regler på områder. Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

2.7 KLAGEVEJLEDNING

Godkendelser og tilladelser kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er offentligt bekendtgjort. En eventuel klage skal indgives skriftligt til Rebild Kommune, Center Natur og Miljø, Hobrovej 88, 9530 Støvring. Kommunen sender umiddelbart efter klagefristens udløb en eventuel klage videre til Natur- og Miljøklagenævnet, ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. En eventuel klage skal være Rebild Kommune i hænde **senest den 22. august 2012 kl. 15.00**.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

³ jf. § 15 i Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelseslovens § 90. En eventuel retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, AFSTANDE, FREDNINGER MV.

Ansøgers oplysninger:

Staldanlægget er beliggende udenfor bygge- og beskyttelseslinjer. Desuden er der ingen særlige interesser såsom værdifulde kulturmiljøer og fredninger.

	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)
Ikke-almene vandindvindingsanlæg	Min. 25	110
Almene vandindvindingsanlæg	Min. 50	> 50
Vandløb (herunder dræn) og søer	Min. 15	500
Offentlig vej / privat fællesvej	Min. 15	50
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25	> 500
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	90
Naboskel	Min. 30	5

Tabel 3.1.1: Afstandsforhold fra nyetablerede staldbygninger/gyllebeholder/ensilageoplag.

Kommunens bemærkninger:

Kommunen vurderer, at anlæggene ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer eller indenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

Da der er tale om eksisterende bygninger, skal der ikke gives dispensation til afstanden til naboskel, som her er 5 m.

Rebild Kommune vurderer derfor, at det ikke nødvendigt at stille vilkår vedrørende bygge- og beskyttelseslinjer, afstande og fredninger.

3.2 PLACERING I LANDSKABET

Vilkår:

- 3.2.1 Der skal etableres en afskærmende beplantning bestående af minimum 3 rækker træer og buske vest og syd for staldbygningerne, som vist på bilag 1. Beplantningen skal være etableret senest 1 år efter godkendelsesdatoen.
- 3.2.2 Eksisterende samt ny beplantning skal vedligeholdes i fornødent omfang, herunder ved eventuel gentilplantning.

Ansøgers oplysninger:

Der er tale om en eksisterende svinebedrift, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Staldanlægget er beliggende omkring 1240 meter øst for landsbyen Horsens, der er nærmeste samlede bebyggelse. Den nærmeste nabobeboelse på en ejendom uden landbrugspligt er omkring 850 meter fra staldanlægget. Området er præget af dyrkede marker med spredte småbiotoper/område med en del natur.

Udvidelsen skal ske dels i eksisterende bygninger.

I forbindelse med udvidelsen vil der blive beplantet vest og syd for staldbygningerne.

Kommunens bemærkninger:

Ejendommen, hvorpå udvidelsen sker, er beliggende i et åbent og landbrugsdomineret landskab mellem Hadsund – Ålborg landevej og landsbyen Horsens. Nærmeste nabobeboelse (med landbrugspligt) ligger ca. 130 meter mod vest. Indsynet fra naboejendommen bliver delvist afskærmet af den nye læbeplantning.

Der er i overensstemmelse med ansøgningen stillet vilkår om sløring af anlæggene med beplantning.

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger og det eneste nye anlæg er den nye gyllebeholder, som kommer til at ligge sydøst for de eksisterende bygninger og dermed ikke synligt for de nærmeste naboer.

Det er kommunens vurdering, at udvidelsen, med de stillede vilkår, ikke vil medføre ændringer, der kan forringe de landskabelige værdier.

Rebild Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår vedrørende placering i landskabet.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

Vilkår:

- 4.1.1 Den samlede produktion må ikke overstige 920 stk. årssøer, 30.000 stk. smågrise (7,2 – 30 kg), 400 stk. slagtesvin (30 - 102 kg) og 3 stk. heste (300-500 kg), svarende til i alt 363,85 DE. Der tillades afvigelser i antallet af dyr i grupperne på +/- 5 %, så længe det maksimale antal DE på årsplan ikke overskrides.
- 4.1.2 Husdyrholdets placering og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med tabel 4.1.1.
- 4.1.3 Den samlede ammoniakemission fra stald og lager på må ikke overstige 4936 kg N/år.

Ansøgers oplysninger:

Den nuværende produktion er på 685 stk. søer, 300 stk. slagtesvin og 17.810 stk. smågrise. Der ønskes en udvidelse til 920 stk. søer, 400 stk. slagtesvin, 30.000 stk. smågrise og 3 stk. heste (300-500 kg). Udvidelsen svarer til i alt 114,64 DE.

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser i kg	Antal årsdyr	Stipladser	DE
Årsso, løbe- og dr. stald Indiv. opstaldning delv. spalter	(ST-81979)	-	326	250	56,96
Slagtesvin, Fuldspaltegulv	(ST-81979)	30-102 kg	400	175	7,70
Smågrise fra 7,2 kg, toklimastald, delvis spaltegulv	(ST-81979)	7,2-30 kg	2880	480	13,29
Årsso, farestald, kassestier, delvist spaltegulv	(ST-81980)	-	265	65	18,58
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	(ST-81980)	-	594	445	96,49
Smågrise fra 7,2 kg, to-klimastald, delvist spaltegulv	(ST-81980)	7,2-30	27.120	4020	125,17
Årsso, farestald, kassestier, fuldspaltegulv	(ST-81980)		655	160	46,05
Hest 300-500 kg	(ST-100620)	300-500 kg	3		1,03
Dyreenheder i alt					363,85

Tabel 4.1.1: Husdyrholdets størrelse efter udvidelsen, fordelt på stalde, stipladser og staldsystemer. Numrene på staldafsnittene refererer til situationsplanen og IT-ansøgningssystemet.

I det følgende er de enkelte bygninger på ejendommen beskrevet. Numrene refererer til situationsplanen (bilag 1) og tabel 4.1.1. ovenfor.

ST-81979. (løbe- og drægtighedsstald) Eksisterende stald. Gulvtypen i stalden er drænet gulv med spalter med undertryksventilation. Der er kummesystem under staldafsnittene til periodisk udslusning af gylle. Stalden er opført i år 1998.

ST-81980. (So- og smågrisestald) Eksisterende stald. Gulvtypen er delvist spaltegulv med undertryksventilation. Stalden er opført af flere omgange. Den smalle del mod øst er opført i 2001. Den midterste del er opført i 2002 og tilbygningen mod vest er opført i 2008. Der er ikke ændret gulvtyper siden staldene er blevet opført.

ST-100620. (heste) Eksisterende stald med dybstrøelse.

LA-54012. (Gyllebeholder 1). Eksisterende gyllebeholder på 1548 m³ og en diameter på 22 meter. Opført i 1998.

LA-54013. (Gyllebeholder 2). Eksisterende gyllebeholder på 1548 m³ og en diameter på 22 meter. Opført i 2001.

I forbindelse med udvidelsen vil der blive beplantet vest og syd for staldbygningerne.

Tagvand ledes ud i marken via dræn.

BAT-redegørelse

Hovedparten af staldene er indrettet med delvis spaltegulv, hvorved ammoniakfordampningen holdes på et lavt niveau. Farestald indrettet med delvis spaltegulv og klimastalde er beskrevet i BAT-byggeblade, hvilket betyder at staldtyperne er vurderet med hensyn til teknik og økonomi. Den nyeste del af farestaldene er indrettet med fulldrænet gulv (der er valgt farestald, kassestier, fuldspaltegulv i it-ansøgningen). Bjarne Bak vil gerne have måtter til søerne i den nye del, for at forebygge at der kommer skuldersår. Der er dårlig hygiejne på og omkring måtterne i stier med delvist spaltegulv. Det er således ikke hensigtsmæssigt at placere måtter i farestier med delvis spaltegulv. Derfor er farestier med delvis spaltegulv fravalgt. Drænet gulv i farestald opfylder ikke krav om BAT. For at opfylde krav om BAT vil der blive anvendt foderkorrektion som virkemiddel, idet der fodres med lavere indhold af råprotein end norm.

Kommunens bemærkninger:

Placering af de enkelte staldanlæg fremgår af bilag 1.

Miljøgodkendelsen omfatter en udvidelse af dyreholdet i eksisterende bygninger. Dyreholdet udvides fra 685 stk. årssøer, 17.810 stk. smågrise (7,2-30 kg) og 300 stk. slagtesvin (30-102 kg), svarende til 249,21 DE til 920 stk. årssøer, 30.000 stk. smågrise (7,2-30 kg), 400 stk. (70-102 kg) og 3 stk. heste (300-500 kg), svarende til 363,85 DE. I alt en stigning på 114,64 DE.

Miljøgodkendelsen er givet på grundlag af de oplysninger om husdyrholdet og staldtyper i den ansøgte produktion, som fremgår af it-ansøgningen (version 4) og der er stillet vilkår til dette husdyrhold og de angivne staldsystemer (tabel 4.1.1).

Det er antallet af dyr i det angivne vægtinterval, der angiver den tilladelige produktions størrelse. De angivne DE er opgivet i henhold til den husdyrgødningsbekendtgørelse, der var gældende på tidspunktet for denne miljøgodkendelse.

I forbindelse med kommunens udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har ansøger foretaget en beregning af BAT-niveauet ud fra kommunens vurdering af, hvad der er BAT for den samlede udvidelse. Kommunen har vurderet, at BAT-niveauet vil svare til en maksimal ammoniakemission på 2,21 kg N/år pr. årssø, på 0,071 kg N/år pr. smågris og på 0,4 kg N/år pr. slagtesvin. Korrigeret for vægt giver det et BAT-krav fra kommunen på, at ammoniakemissionen fra ejendommen ved udvidelsen i eksisterende stalde maksimalt må være på 4973 kg N/år. Det generelle ammoniakkrav er beregnet til en emission på maksimalt 5102,45 kg N/år.

Ansøger har valgt, at reducere i indholdet af råprotein i foderet til både søer, smågrise og slagtesvin, som tiltag for at leve op til det generelle krav om 15 % reduktion (2007-ansøgning) i ammoniakemissionen samt kommunens BAT-krav. Med tiltaget har ansøger vist, at det ansøgte lever op til det generelle ammoniakkrav samt til kommunens BAT-krav. Udvidelsen medfører en samlet ammoniakemission på 4936,40 kg N/år, hvilket er 472,35 kg N/år udover det generelle ammoniakkrav og 9,58 kg N/år udover det niveau, som kommunen har fastsat som værende BAT.

Der er stillet vilkår til ejendommens maksimale ammoniakemission samt til husdyrholdets størrelse og placering i stalde og på gulvtyper. Vilkårene er stillet i overensstemmelse med ansøgningen og har til hensigt at fastholde ansøger på de ammoniakreducerende tiltag, der er valgt for at overholde det generelle ammoniakkrav samt kommunens krav og dermed også BAT.

BAT-tiltaget (reduktion i råprotein), der er anvendt for at opfylde ammoniakkravene er uddybet under afsnittet vedrørende foder.

Med udgangspunkt i ansøgers oplysninger og på baggrund af ovenstående begrundelse, er det Rebild Kommunes vurdering, at det ansøgte lever op til BAT.

Rebild Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt, at stille yderligere vilkår vedrørende husdyrhold og staldindretning.

4.2 VENTILATION

Vilkår:

- 4.2.1 Alle ventilatorer i slagtesvinestalde skal vaskes efter hvert hold slagtesvin.
- 4.2.2 Staldene skal være forsynet med undertryksventilation, der styres efter multistepprincippet, således at der i hver sektion er en ventilator der er frekvensstyret, reguleret af klimacomputer, eller med et system med mindst tilsvarende energieffektivitet.

Ansøgers oplysninger:

Alle staldafsnit ventileres mekanisk og via undertryk.

Variierende løbsninger er valgt til luftindtaget, - diffus gennem loftsfladen i farestalde, drægtighedsstalde og klimastalde, vægventiler i resterende staldafsnit.

Der monteres MultiStep i alle de stalde hvor det er praktisk muligt. Med MultiStep er det muligt at reducere energiforbruget sammenlignet med et traditionelt undertrykssystem. MultiStep sikrer at den enkelte ventilator hele tiden arbejder ved konstant hastighed uden at overbelastes, dette har ikke alene effekt på energiforbruget men også gavnlige indflydelse på støjgenerne fra ventilationen. Der er ingen mekaniske forbindelser til udsugningshederne, hvilket sikrer, at systemet ikke løbende skal justeres og er mere rengøringsvenligt.

Kommunens bemærkninger:

Der er stillet vilkår til vask af ventilatorer samt til ventilationssystem. Vilkårene er stillet for at sikre, at ventilationen af staldene altid sker på den mest energieffektive måde.

Det er herefter kommunens vurdering, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår vedrørende ventilation.

4.3 FODRING

Råprotein

Vilkår:

Søer

- 4.3.1 Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. årssø * antallet af årssøer skal være mindre end 22.006 kg N pr. år.

- 4.3.2 Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- antal årssøer
 - antal fravænnede pr. årssø
 - fravænningsalder og –vægt
 - foderforbrug pr. årssø
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEso i de anvendte blandinger i henholdsvis drægtigheds- og diegivningsperioden.

- 4.3.3 N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år 2012 til 15. februar 2014.

Smågrise

- 4.3.4 Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. smågris * det årlige antal producerede smågrise skal være mindre end 12.372 kg N pr. år.

- 4.3.5 Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal producerede dyr
- gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.

- 4.3.6 N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september 2012 til 15. februar 2014.

- 4.3.7 Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

- 4.3.8 Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Slagtesvin

- 4.3.9 Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin * det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 834 kg N pr. år.

- 4.3.10 Der skal føres logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal producerede dyr
- gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.

- 4.3.11 N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september 2012 til 15. februar i år 2014.

- 4.3.12 Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

4.3.13 Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Søer

Faktor	Værdi
Antal fravænnede pr. årssø (stk.)	24,60
Vægt ved fravænnning (kg)	7,2
FEso pr. årssø	1442
Råprotein pr. FEso (gram)	132

Tabel 4.3.1: De fire variable ved søer.

Vilkårsligning

De tal, der fremgår i den øverste del af ligningen (umiddelbart herunder) er konstanter.

$N \text{ ab dyr pr. årssø} = (((\text{FEso pr. årssø} * \text{gram råprotein pr. FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} * \text{fravænningsvægt} * 0,0257))$

$$(((1442 * 132)/6250 - 1,98 - (24,60 * 7,2 * 0,0257)) = \underline{23,92}$$

Den totale mængde N ab dyr pr år = N ab dyr pr. årssø * antal årssøer

$$23,92 * 920 = \underline{22.006,4 \text{ kg N pr. år}}$$

Tabel 4.3.2: Vilkårsligning for søer.

Smågrise

Faktor	Værdi
Indgangsvægt, kg	7,2
Afgangsvægt, kg	30
FEsv pr. kg tilvækst	1,90
Råprotein pr. FEsv (gram)	159,50

Tabel 4.3.3: De fire variable ved smågrise.

Vilkårsligning

De tal, der fremgår i den øverste del af ligningen (umiddelbart herunder) er konstanter.

$N \text{ ab dyr pr. smågris} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) * \text{FEsv pr. kg tilvækst} * \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) * 0,0304 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$

$$(((30 - 7,2) * 1,90 * 159,50/6250) - ((30 - 7,2) * 0,0304)) = \underline{0,4124064}$$

Den totale mængde N ab dyr pr. år = N ab dyr pr. smågris * årlige antal producerede smågrise

$$0,4124064 * 30.000 = \underline{\underline{12.374,192 \text{ kg N pr. år}}}$$

Tabel 4.3.4: Vilkårsligning for smågrise.

Slagtesvin

Faktor	Værdi
Indgangsvægt (kg)	30
Afgangsvægt (kg)	102
FEsv pr. kg tilvækst	2,87
Gram råprotein pr. FEsv	132

Tabel 4.3.5: De fire variable ved slagtesvin.

Vilkårsligning

De tal, der fremgår i den øverste del af ligningen (umiddelbart herunder) er konstanter.

N ab dyr pr. slagtesvin = (((afgangsvægt – indgangsvægt) * FEsv pr. kg tilvækst * gram råprotein pr. FEsv/6250) – ((afgangsvægt – indgangsvægt) * 0,0296 kg N pr. kg tilvækst)), hvor afgangsvægt = slagtevægt * 1,31

$$(((102 - 30) * 2,87 * 132/6250) - ((102 - 30) * 0,0296)) = \underline{\underline{2,0850368}}$$

Den totale mængde N ab dyr pr. år = N ab dyr pr. slagtesvin * årlige antal producerede slagtesvin

$$2,0850368 * 400 = \underline{\underline{834, 01472 \text{ kg N pr. år}}}$$

Tabel 4.3.6: Vilkårsligning for slagtesvin.

Ansøgers oplysninger:

Opbevaring af foder:

Råvarerne opbevares indendørs i planlager og blanderum:

- 5 siloer á 1,5 tons
- 2 siloer á 25 tons
- 2 siloer á 12 tons
- Fedttank 6000 liter, ståltank
- Planlager 800 tons

BAT

Bedste tilgængelige foderteknologi

Der anvendes enzymet fytase i foderet, således at fosfor i foderet udnyttes bedre. Dermed vil der være mindre fosfor i husdyrgødningen. Derudover er foderet optimeret m.h.t. kvælstof, således at der er et lavere kvælstofindhold end normtallene.

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring.

Fodringsstrategi: Automatisk foderanlæg der kører i døgn drift.

Søerne fodres med 2 blandinger (drægtigheds- og diegivningsfoder). Disse blandinger er næringsstoftilpasset søerne efter hvor langt de er i drægtigheden eller om de giver die.

Smågrise/slagtesvin fodres med forskellige blandinger alt efter alder. Foderet er således tilpasset grisenes fysiologiske formåen og alder. Jo ældre grisen er, desto færre næringsstoffer indeholder foderet. Dermed begrænses udledningen af næringsstoffer i naturen mest muligt. Der tilsættes enzymer til foderet i de foderblandinger det er relevant. Enzymerne forbedrer dyrets foderudnyttelse, og derved minimeres næringsstofoverskuddet i gødningen. Der udføres løbende E-kontrol af besætningen med dertil hørende opfølgning.

Slagtesvinene i ansøgningen dækker over poltene for bedriften. Polte bliver ikke fodret med slagtesvinefoder. Grunden hertil er et ønske om, at de ikke skal vokse for hurtigt, eftersom de skal blive gylte og senere søer. Med hensyn til smågrise fodret er niveauet for gram råprotein pr FE. lavt for at bibeholde en høj sundhedsstatus for besætningen, eftersom erfaringen på bedriften tilsiger dette.

Minimering af spild.

Foderet snegles ind til opbevaring i siloer, der er ikke spild forbundet med denne transport.

Fodertildeling foregår via lukkede rørstrengene med udfodring i krybber. Foderspild i staldene søges minimeret ved fokus på formalingsgrad, fast gulv eller flise under krybberne samt vandforsyning i forbindelse med udfodring.

Soyaskrå og mineraler indkøbes til produktionen. Byg og hvede avles så vidt muligt på egne arealer. Der anvendes tørfoder i stalden.

Kommunens bemærkninger:

Foderplanen skal udarbejdes i samarbejde med konsulent og med nyeste viden indenfor fodring.

Ansøger har valgt, at anvende fodertiltag som virkemiddel for at opfylde BAT-niveauet og fastholdes derfor på det i godkendelsen. I ansøgningen er indholdet af råprotein i foderet opgivet til at være maksimalt 132 gram råprotein/FE til søer, maksimalt 159,5 gram råprotein/FE til smågrise og maksimalt 132 gram råprotein/FE til slagtesvin. De anvendte FE pr. kg tilvækst til Slagtesvinene svarer til normen, da andet ikke er oplyst, til smågrisene er den sat til 1,90 FE pr. kg tilvækst. Værdierne indgår som forudsætning for beregning af ammoniakemission og udvaskning af kvælstof til miljøet.

Der kan laves foderkorrektion (type 2 korrektion) for råprotein, så ansøger ikke er bundet op på de maksimalt 132/159,5/132 gram råprotein til alle dyrene i de forskellige dyregrupper. Korrektionsfaktorerne i vilkårene er beregnet ud fra forudsætningerne i tabellerne 4.3.1, 4.3.3 og 4.3.5. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen samlet skal overholdes inden for hver dyregruppe. Der skal ikke laves foderkorrektion, hvis det kan dokumenteres, at værdierne svarer til de fire værdier i tabellerne 4.3.1, 4.3.3 og 4.3.5. Der er stillet vilkår vedrørende ovenstående samt til dokumentation heraf.

Rebild Kommune vurderer, at der med de planlagte fodertiltag, ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne og at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår vedrørende fodring.

4.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Vilkår:

4.4.1 Der skal senest et år efter godkendelsesdato udføres energieftersyn af et energiselskab eller en energikonsulent, hvor de energiforbrugende processer på bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og konkrete energibesparende forslag med tilhørende tilbagebetalingstid. Rapporten skal kunne fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende.

Ansøgers oplysninger:

Energi

Beregnet	Nudrift	Efter udvidelse	Opbevaring
Dieselolie til traktorer mv.	10.000 l	10.000 l	Godkendt olietank i maskinhus
Halm – til halmfyr	163 tons	185 tons	
Elforbrug	200.000 kWh	280.000 kWh	

Tabel 4.4.1: Råvare- og energiforbrug (l, tons, kWh)

Forbruget af diesel er for hele bedriften.

Energibesparende foranstaltninger:

På ejendommen minimeres elforbruget ved:

- Energisparepærer/lysstofrør
- Foderblandingsanlæg med lavt energiforbrug
- Frekvensstyret ventilation
- Automatisk styret belysning i en af staldene
- God og vedligeholdt isolering af stalde
- Der anvendes varmelamper med energisparepære

Vand

Nudrift	Antal	Drikkevand, m ³		Drikkevandsspild, m ³		Vaskevand, m ³	
		Norm	Forbrug	Norm	Forbrug	Norm	Forbrug
Årssøer	685	4,89	3350	0	0	0,34	233
Smågrise	17.810	0,117	2084	0,015	267	0,02	356
Slagtesvin	300	0,459	138	0,075	23	0,025	8
Sub total			5571		290		597
Total							6457

Tabel 4.4.2: Beregnet vandforbrug før udvidelsen pr. årssø eller produceret dyr (m³). Beregningerne er foretaget pba. normalt angivet i DJF-rapport nr. 36.

Ansøgt drift	Antal	Drikkevand, m ³		Drikkevandsspild, m ³		Vaskevand, m ³	
		Norm	Forbrug	Norm	Forbrug	Norm	Forbrug
Årssøer	920	4,89	4498,8	0	0	0,34	312,8
Smågrise	30.000	0,117	3510	0,015	450	0,02	600
Slagtesvin	400	0,459	183,6	0,075	30	0,025	10
Sub total			8192,4		480		922,8
Total							9595

Tabel 4.4.3: Beregnet vandforbrug efter udvidelsen pr. årssø/ produceret dyr (m³). Beregningerne er foretaget pba. normalt angivet i DJF-rapport nr. 36.

Vandforbruget er beregnet ud fra normværdier. Normalt for det private vandforbrug er 170 m³.

Vandbesparende foranstaltninger:

På ejendommen minimeres vandforbruget ved:

- Eftersyn af vandkopper
- Få drikkeventiler uden opsamling af spildvand
- Der anvendes iblødsætning inden vask

Kommunens bemærkninger:

Der er i ansøgningsperioden foretaget et energieftersyn på ejendommen, hvor ansøger er blevet gjort opmærksom på energibesparende tiltag. Kopi af rapporten er tilsendt kommunen. Ansøger er desuden af kommunen blevet gjort opmærksom på, at der skal søges vandindvindingstilladelse, da der ikke foreligger tilladelse til indvinding af den angivne vandmængde.

Rebild Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår vedrørende energi- og vandforbrug.

4.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

Vilkår:

- 4.5.1 Vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne skal foregå på fast, støbt plads med afløb til gyllesystem.

Ansøgers oplysninger:

Spildevandet fra driftsbygningerne består af rengøringsvand og drikkevandsspild. Der vil efter udvidelsen være omkring 1300 m³ spildevand. Der vil være omkring 100 m³ spildevand fra vaskepladsen, som etableres i forbindelse med udvidelsen. Rengøringsvand fra stald og vaskeplads ledes til gyllebeholder og indgår i beregningen af mængde årligt produceret gylle.

Sanitært spildevand ledes til septiktank og videre til sivedræn.

Påfyldning af sprøjteudstyr sker på et befæstet areal. Sprøjteudstyret rengøres indvendig med integreret rengøringsystem, hvorefter skyllevand udsprøjtes på mark.

Tagvand ledes ud i marken via dræn.

Kommunens bemærkninger:

Med henblik på at forebygge forurening er der stillet vilkår om, at vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne kun må foregå på fast plads med afløb til gyllesystem. Der etableres en vaskeplads øst for den eksisterende løbe- og drægtighedsstald (ST-81979).

Rebild Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår vedrørende spildevand.

4.6 AFFALD

Vilkår:

- 4.6.1 Olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage.
- 4.6.2 Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes med tæt bund eller/og opkant, således at en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
- 4.6.3 Opbevaring og håndtering af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, overfladevand, grundvand, luft eller kloak.
- 4.6.4 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald er bortskaffet miljømæssigt forsvarligt. Dokumentationen skal gemmes i 5 år og kunne fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende. Undtaget fra dette vilkår om dokumentation er affald, der bortskaffes via dagrenovationen.

Ansøgers oplysninger:

Fast affald	Mængde	Opbevaring	Bortskaffelse
Forbrændingseget	10.500 liter	400 liter container	Kommunal renovation

Ikke forbrændingseget Papir/pap Glas			
Plast (EAK-kode 02-01-04)	3500 kg	Plastcontainer	Afhentes til genbrug

Tabel 4.6.1: Ejendommens mængder og håndtering af affald.

Fast affald sorteres i brændbart og ikke brændbart affald og afhentes af renovationsfirma.

Olie- og kemikalieaffald fra produktionen kan opdeles i følgende fraktioner:

EAK-kode 020109 Landbrugskemikalieaffald

05.12 Sprøjtemiddelsrester og emballage opbevares i aflåst rum, der er i maskinhus. Egentlige rester af sprøjtemidler bruges året efter. I de tilfælde hvor produktet i mellemtiden er blevet forbudt afleveres på det kommunale affaldsdepot. Den årlige affaldsmængde af emballage vil afhænge af sprøjtemidlernes form og varierer derfor fra år til år. Emballagen skylles tre gange og afleveres på genbrugsplads.

05.13 Lægemedelsrester opbevares aflåst i original emballage. Medicinrester og brugte kanyler bortskaffes til genbrugsplads.

EAK-kode 050105 Oliespild

06.00 Spildolie opbevares i tønder placeret i maskinhus. Spildolie afleveres ved mekaniker.

Døde dyr

Døde dyr placeres ved indkørslen. Døde dyr overdækkes med kadaverkappe og afhentes til destruktionsanstalt med dags varsel.

Kommunens bemærkninger:

Der er stillet vilkår til opbevaring og håndtering af affald for at sikre, at forurenende stoffer fra affald ikke kan tilføres jord og grundvand samt vilkår til dokumentation for bortskaffelse af affald. Al bortskaffelse af affald skal ske i henhold til gældende lovgivning.

Det vurderes ikke nødvendigt, at stille yderligere vilkår vedrørende affald.

4.7 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

Vilkår:

- 4.7.1 Opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpestoffer må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder jord, overfladevand, grundvand luft eller kloak.
- 4.7.2 Tankning med diesel skal foregå på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller, eller således at spild kan opsamles. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.

Ansøgers oplysninger:

Foderet opbevares dels i planlager/lade og i silorum.

Soyaskrå og mineraler indkøbes til produktionen.

Der anvendes i nogen grad halm som strøelse i stierne samt til etablering af flydelag i de eksisterende gyllebeholdere. Langt størstedelen af halm anvendes til fyring. Forbruget i nudriften er ca. 163 tons per år, og i ansøgt drift anslås forbruget til 185 tons per år.

Der anvendes årligt ca. 140 liter samt ca. 40 tabletter til planteværn. Derudover anvendes der ca. 90 liter og 780 kg i sygdomsmidler. Forbruget er for hele bedriften. Forbruget varierer fra år til år og afhænger af udviklingen indenfor sprøjtemidler. Pesticider opbevares i aflåst rum på anden ejet ejendom.

Dieselolie til traktorer m.v. opbevares i godkendt olietank i maskinhus. Der anvendes ca. 10.000 liter.

Kommunens bemærkninger:

Der er stillet vilkår til opbevaring af råvarer og hjælpestoffer, samt til tankning med diesel. Begge vilkår er stillet med henblik på, at sikre bedst muligt mod forurening som følge af uhensigtsmæssig opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpestoffer.

Det vurderes herefter ikke nødvendigt, at stille yderligere vilkår vedrørende råvarer og hjælpestoffer.

4.8 DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

Vilkår

4.8.1 Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på bedriften, som fortæller hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for - og kendt af - alle der arbejder på bedriften.

Ansøgers oplysninger:

Redegørelse for mulige uheld:

Der kan ske spild af gylle ved pumpning til/fra gyllebeholder. Endelig kan der ske spild af dieselolie ved påfyldning af dieseltank. Derudover kan der ske spild fra gyllebeholder eller dieseltank ved lækage.

Minimering af risiko for uheld:

Gyllen opbevares i gyllebeholder, der er godkendt i henhold til 10 års beholderkontrol. Dieselolie opbevares i godkendt tank, der placeret på betongulv. Derudover er der installeret et alarmanlæg til klimaanlæg og foderanlæg.

Minimering af gene og forurening ved uheld:

Gylleudslip på jorden inddæmnes ved gravning af kanaler eller udlægning af halmballer / jordvolde. Gyllen fjernes og udbringes på voksende afgrøde.

Ved gylleudslip til vandløb m.m. tilkaldes beredskabscentret. Der etableres dæmninger i vandløbet så vandstrømningen hindres og vandet suges fra vandløbet og udsprede i en voksende afgrøde. Evt. dambrug på vandløbsstrækningen underrettes om uheldet.

Kemikalier:

Der forefindes øjenskyllevæske og brusere på ejendommen.

Der forefindes brandslukningsudstyr på ejendommen.

Kommunens bemærkninger:

Kopi af beredskabsplanen er indsendt til kommunen. Beredskabsplanen skal altid holdes opdateret. Der er derfor stillet vilkår om, at der altid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen.

Rebild Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår vedrørende driftsforstyrrelser eller uheld.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

Bedriftens produktion samt modtagelse og afsætning af husdyrgødning fordelt på typer med oplysninger om indhold af N og P fremgår af IT-ansøgningsskemaet samt tabellen nedenfor.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle – Horsens Østergårde 3	34.397,80	9.014,30	362,81
Dybstrøelse – heste på Horsens Østergårde 3	42,55	8,81	0,43
Svinegylle fra egen bedrift på Aalborgvej	20.881	4.100	224,30
Svinegylle fra egen bedrift på Hedeageren	19.989,25	4.752,01	216,57
I alt produceret	56.775,60	12.947,12	804,11
Afsat til aftalearealer	18.535	4.928	202,7
I alt til udbringning	38.240,60	8.019,12	601,41

Tabel 5.1.2: Husdyrgødning til udbringning.

Der udbringes med et dyretryk på 1,4 DE/ha.

5.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Vilkår:

5.2.1 Der skal altid være en opbevaringskapacitet på mindst 7.746 m³, svarende til 9,2 mdr.. Hvoraf 4.496 m³ er på Horsens Østergårde og 1400 m³ er på Horsens Østergårde 4, 9520 Skørping, 950 m³ er på Horsens Hedegårdsvej 15, 9520 Skørping og 900 m³ Blenstrupvej 48, 9520 Skørping.

5.2.2 Pumpning af gylle skal ske ved konstant overvågning.

5.2.3 Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gyllebeholder, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for ”læsseplads for gyllevogne”, nr. 103.11-2. Afløb/pumpebrønd skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Hvis denne løsning vælges, skal pladsen være etableret inden første udbringning.

Ansøgers oplysninger:

Beholder	Beholder nr.	Kapacitet (m ³)	Byggeår	Sidst kontrolleret	Lagerandel %
Gyllebeholder	LA-54012	1548	1998	2009	24,4
Gyllebeholder	LA-54013	1548	2001	2009	24,4
Kanaler og fortank		1400	-	-	-
Gyllebeholder – Horsens Hedegårdsvej 15, 9520 Skørping		950			
Gyllebeholder – Horsens Østergårde 4, 9520 Skørping		1400			
Gyllebeholder – Blenstrupvej 48, 9520 Skørping		900			
I alt		7746			

Tabel 5.2.1: Opbevaring af flydende husdyrgødning på ejendommen. Numrene på gyllebeholderne refererer til nummerene i IT-ansøgningskemaet og bilag 1.

Ansøger ønsker ikke at opføre den omtalte gyllebeholder, men derimod gøre brug af tre gyllebeholdere som står på tre af de bedrifter han afsætter gylle til. Der er vedlagt en erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet til ansøgningen.

Lejede gyllebeholdere:

950 m³ – Kjeld Christensen, Horsens Hedegårdsvej 15, 9520 Skørping

1400 m³ – Hans Jørgen Jellesen, Horsens Østergårde 4, 9520 Skørping

900 m³ – Kjeld Andersen, Blenstrupvej 48, 9520 Skørping

Der produceres årligt ca. 8494 m³ gylle fra svin (362,61 DE) inkl. drikkevandsspild og vaskevand, der ledes til gyllebeholder. Spildevandsmængden er ca. 1402 m³ - bestående af rengøringsvand, drikkevandsspild og spildevand fra vaskeplads. Spildevandet er indregnet i den årlige producerede mængde gylle.

Opbevaringskapaciteten kan beregnes til 9,2 mdr. (incl. de 1400 m³ i kanaler / fortank, som ikke er indtastet i ansøgningsystemet).

BAT - opbevaring

Da der er tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag

og beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderer ansøger, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

BAT - udbringning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gyllen køres typisk ud med 25 m³ gyllevogn og nedfældes i sort jord. På vinterafgrøder udbringes med slæbeslanger. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig ud på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

I vinterafgrøder benyttes der ikke nedfælder. Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Kommunens bemærkninger:

Placering af gyllebeholdere fremgår af bilag 1.

Kommune vurderer, at et tæt flydelag er BAT for udvidelsen og der stilles derfor ikke vilkår om, at etablere fast overdækning på gyllebeholderne.

Der er stillet vilkår om sikring mod spild af gylle i forbindelse fyldning af gyllevogn og pumpning af gylle.

Rebild Kommune vurderer herefter, at det ansøgte lever op til BAT med hensyn til gyllehåndtering og det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5.3 GYLLEFORSURING

Ansøgers oplysninger:

Fravalg af BAT

Der installeres ikke forsøringsanlæg idet der er tale om en eksisterende stald hvor der ikke er sikkerhed for at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed overfor syrepåvirkningen. Samtidig er energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg opgjort til min. 20.000 kWh hvilket vurderes ikke at være proportionalt i forhold til miljøgevinsten.

Kommunens bemærkninger:

Ansøger har dokumenteret, at kommunens BAT-niveau opnås ved hjælp af andre tiltag. Det vurderes derfor ikke nødvendigt at stille vilkår om forsuring.

5.4 GYLLESEPARERING

Ansøger har dokumenteret, at kommunens BAT-niveau opnås ved hjælp af andre tiltag. Det vurderes derfor ikke nødvendigt, at stille vilkår om gylleseparering.

5.5 GYLLEKØLING

Ansøger har dokumenteret, at kommunens BAT-niveau opnås ved hjælp af andre tiltag. Det vurderes derfor ikke nødvendigt, at stille vilkår om gyllekøling.

5.6 FAST GØDNING INKL. DYBSTRØELSE

Vilkår:

- 5.6.1 Al fast /dybstrøelse skal anvendes som flydelag på gyllebeholdere.
- 5.6.2 Fast gødning/dybstrøelse må ikke lægges i markstak.

Ansøgers oplysninger:

Den yderst begrænsede mængde møg, der fremkommer ved at benytte det til rode-/beskæftigelsesmateriale, bliver fremover benyttet som ekstra flydelag i gylletankene. Det samme sker med dybstrøelsen fra hestene.

Kommunens bemærkninger:

Der er små mængder af fast gødning fra egen bedrift samt en smule dybstrøelse. Rebild Kommune har stillet vilkår om, at fast gødning/dybstrøelse skal anvendes som flydelag. Vilkårene er stillet i overensstemmelse med ansøgningen.

Kommunen vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår om fast gødning inkl. dybstrøelse.

5.7 ANDEN ORGANISK GØDNING

Ansøgers oplysninger:

Der opbevares og udspredes ikke slam eller andet affald.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1 AMMONIAK OG NATUR

Kommunens bemærkninger:

Ammoniakemissionen fra stalde og gødningslagre er beregnet til at stige fra 3821,15 kg N/år til 4936,40,10 kg N/år. Stigningen udgør således 1114,95 kg N/år.

Stalde og gødningslagre ligger ca. 440 meter vest for nærmeste naturområde, der efter husdyrgodkendelseslovens § 7 defineres som ammoniakfølsomt og med særlige reduktionskrav til følge. Den højeste merdeposition i naturområdet er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,3 kg N og den højeste totaldeposition i naturområdet til 1,7 kg N.

Vurderingen af konsekvenser af ammoniakdeposition på områdets naturarealer omfatter alene ammoniakemission fra ejendommens stalde og gødningslager.

Næringsstofbelastning af naturtyper og vandmiljø i området sker desuden ved tab af gødningsstoffer fra gødskede omdriftslande. Tab antages principielt, at være utilsigtet og sker væsentligst som udvaskning fra rodzonen samt ved overfladeafstrømning under særlige omstændigheder. Det skønnes umiddelbart, at ammoniaktab fra udbringning af husdyrgødning på bedriftens marker ikke giver anledning til yderligere overvejelser i forhold til naturbeskyttelse.

Udvidelsen af produktionen opfylder husdyrgodkendelseslovens generelle krav om begrænsninger af ammoniaktab. Med miljøgodkendelsen stilles vilkår til begrænsning af ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre. Det vurderes herved, at ejendommen i realistisk og hensigtsmæssig omfang bidrager til mål om reduktion af ammoniakbelastning af områdets naturarealer.

Miljøgodkendelsen gives på en række generelle vilkår, der bl.a. sigter mod beskyttelse af natur mod uønskede påvirkninger. Efter vurdering af projektoplysningerne og områdets natur- og landskabsforhold finder Rebild Kommune, at miljøgodkendelsen sikrer naturbeskyttelsesinteresserne i området. Der stilles derfor ikke supplerende vilkår til naturbeskyttelse.

Det vurderes, at udvidelsen af husdyrbruget er i overensstemmelse med retningslinjerne i kommuneplan 2009 for beskyttelse af natur og landskab. Specifikt vurderes udvidelsen ikke at ville forringe tilstand af beskyttede naturtyper eller modvirke mål om gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for NATURA 2000-områder eller forringe levevilkår for bilag IV-arter.

For en udførlig naturvurdering henvises til bilag 4. For natur beliggende i Aalborg Kommune se bilag 6.

6.2 LUGT

Vilkår:

6.2.1 Ejendommens anlæg og driften heraf må ikke give anledning til lugtgener uden for eget område, der efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Ansøgers oplysninger:

Miljøstyrelsens ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse inden for hver type.

OMRÅDETYPE	Lovens krav - minimum afstand (m) (geneafstanden)	Aktuel afstand (m)	Bemærkning
Byzone / sommerhusområde	603,14	1.370	Blenstrup
Samlet bebyggelse	433,46	1.100	Horsens
Enkelt bolig	177,49	530	Horsens Østergårde 5

Tabel 6.2.1: Afstandskrav og faktiske afstande fra ejendommen.

Kommunens bemærkninger:

Geneafstandene er beregnet via Miljøstyrelsens it-system. Beregningerne viser, at den ansøgte produktion overholder lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området. Afstandene måles fra ejendommens beregnede lugtcentrum. For enkeltbolig er det afstanden til nærmeste ejendom uden landbrugspligt, som der beregnes til.

Gylleopbevaring foregår i ejendommens gyllesystemer og gyllebeholdere. Kommunen forventer kun lugtbidrag fra ejendommens gyllebeholdere ved omrøring og udkørsel. Gyllebeholderne er med naturligt flydelag.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra staldventilationen. Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedrørende rengøring og staldhygiejne, og det skal til stadighed tilstræbes, at begrænse lugtgener fra ejendommen ved regelmæssig rengøring af stalde og udstyr. Der er stillet vilkår om, at ejendommens anlæg og driften heraf ikke må give anledning til lugtgener uden for eget område, der efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Rebild Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår vedrørende lugt.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

Ansøgers oplysninger:

Der er god orden i og omkring staldanlægget. Derudover er der et højt hygiejneniveau.

Fluegener:

Fluer bekæmpes med rovfluer.

Rottebekæmpelse:

Rotter bekæmpes ved udlægning af rottegift. Der er kontrakt med et autoriseret bekæmpelsesfirma.

Kommunens bemærkninger:

Det vurderes, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende. Rebild Kommune vurderer derfor, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår vedrørende fluer og skadedyr.

6.4 TRANSPORT

Ansøgers oplysninger:

Transport til og fra ejendommen sker ad Horsens Østergårde både fra øst og vest. Normalt forekommer transporter til og fra staldanlægget hverdage i dagtimerne. I perioder med markarbejde kan der forekomme transporter på andre tidspunkter, herunder ved udbringning af gylle. Der vil ikke forekomme væsentlige støjgener, idet staldanlægget er beliggende i det åbne land langt fra samlet bebyggelse.

Transportveje for gylle og afgrøder ses på bilag 5.

Hovedparten af arealerne placeret således at gyllekørsel sker på interne veje eller vejstrækninger, hvor der kun er få beboelser.

Transporter til og fra ejendommen	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport	Antal transporter pr. år	
	Før udvidelse	Efter udvidelse		Før udvidelse	Efter udvidelse
Levende dyr	18.000 stk.	27.400 stk.	1,5 gange pr. uge	78	78
Døde dyr	- stk.	- stk.	2 gange pr. uge	104	104
Indkøbte foderstoffer	420 tons	525 tons	30 tons	14	18

Eget korn / afgrøder	1180 tons	1225 tons	16 tons	74	77
Gylle inkl. spildevand	6100 tons	8500 tons	25 tons	244	340

Tabel 6.2.2: Hovedparten af kornet bliver transporteret i august – september. Hovedparten af gyllen bliver udbragt i foråret (ca. 90 %) og de resterende ca. 10 % bliver udbragt om efteråret.

Kommunens bemærkninger:

Ifølge ansøgers oplysninger, vil antallet af transporter være nogenlunde ens før og efter udvidelsen. Der bliver en mindre stigning i antallet af transporter med levende dyr, foderstoffer og eget korn/afgrøder samt ved antallet af gylletransporter. Dette er forventeligt, når antallet af dyr stiger.

Rebild Kommune vurderer, at antallet af transporter ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området og finder således ikke anledning til at stille vilkår vedrørende transport.

6.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

Vilkår:

- 6.5.1 Bidrag til støjbelastningen i omgivelserne fra anlæg og driften heraf må ikke overstige værdier (oplyst i nedenstående tabel 6.5.1) målt eller beregnet ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µ Pa). Tallene i parentes angiver referencetiden inden for den pågældende periode. I tilfælde af impulsstøj eller rentoner skal den målte/beregnete værdi tillægges 5 dB(A). I tvivlstilfælde afgør kommunen om der er tale om rentoner eller impulsstøj.
- 6.5.2 Ejer skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentationen for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

	Tidsrum	Max. lydniveau
Mandag-fredag	kl. 07-18 (8 timer)	55 dB (A)
Lørdag	kl. 07-14 (7 timer)	45 dB (A)
Søn- og helligdag	kl. 07-18 (8 timer)	45 dB (A)
Alle dage	kl. 18-22 (1 time)	45 dB (A)
	kl. 22-07 (½ time)	40 dB (A)
	kl. 22-07 (Maksimalværdi)	55 dB (A)

Tabel 6.5.1: Grænseværdier for støjbelastning

Ansøgers oplysninger:

Beskrivelse af støjkilder

De væsentlige støjkilder på bedriften er ventilationsanlæg og korntøringsanlæg. Derudover kan der forekomme støj i perioder med markarbejde.

Driftsperiode for støjkilder

Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde eksempelvis gyllekørsel om foråret, høst og efterårsarbejde i marken, der går udover dagtimerne.

Ventilationsanlægget er konstant i drift. Korntøringsanlægget anvendes i forbindelse med høst juli/august. I denne periode er det konstant i drift.

Tiltag mod støjkluder

Ventilationsanlægget optimeres afhængig af hvor meget ventilation, der er behov for.

Kommunens bemærkninger:

Der er stillet vilkår om overholdelse af støjgrænser på ejendommen. Disse vilkår er stillet med henblik på at sikre naboer bedst muligt mod støj fra den daglige drift. Kommunen forventer ikke, at driften af ejendommens anlæg vil give anledning til støj der overskrider de angivne grænseværdier for naboer.

Rebild Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår vedrørende støj.

6.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

Vilkår:

6.6.1 Anlæggene og driften heraf må ikke give anledning til støvgener uden for eget område, der efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Ansøgers oplysninger:

Staldene og ventilationen renholdes for at minimere mængden af støv både i og udenfor stalden. Foderhåndteringen sker primært i lukkede systemer og støv minimeres.

Støv ved markdriften må påregnes.

Kommunens bemærkninger:

Kommunen vurderer, at støvgener fra anlægget og fra transporter ikke vil medføre væsentlige gener for beboerne i lokalområdet.

Støv som følge af transporter vil dog altid være afhængig af, i hvilket omfang ansøger forstår, at vise hensyn. Der skal derfor til stadighed tilstræbes, at minimere støvgener i forbindelse med ejendommens drift. Der er stillet vilkår om, at ejendommens anlæg og driften heraf ikke må give anledning til støvgener uden for eget område, der efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige. Med udgangspunkt heri, og på baggrund af ansøgers oplysninger, er det kommunens vurdering, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår vedrørende støv.

6.7 LYS

Vilkår:

6.1.1 Driften må ikke medføre lysgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes som væsentlige, for omkringboende.

Ansøgers oplysninger:

Bygningerne oplyses af neonlys. Alt lyset er tændt i tidsrummet 7 – 16. Der er lys til kl. 22 i sostaldene.

Kommunens bemærkninger:

Rebild Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår vedrørende lys.

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

Vilkår:

- 7.1.1 Der skal altid være mindst 14 %- point ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav mht. til pligtige efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd. Alternativer til efterafgrøder kan anvendes efter Plantedirektoratets regler.
- 7.1.2 Der må maksimalt udbringes 1,4 DE/ha.
- 7.1.3 Det skal overfor tilsynsmyndigheden kunne dokumenteres, at ovennævnte vilkår overholdes. Dokumentationen skal gemmes i 5 år og kunne fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende.

Ansøgers oplysninger:

Ejendommens produktion af husdyrgødning er på 363,24 DE. Derudover tilføres bedriftens arealer 440,87 DE fra andre anlæg på bedriften (fra Hedeageren 5 og Aalborgvej 46) og der fraføres 202,7 DE til gylleaftalerne. Det giver en mængde på 601,41 DE til udbringning på ejendommens ejede/lejede arealer.

Af den udbragte svinegylle er 216,57 dyreenheder fra ejendommen Hedeageren 5, 9230 Svenstrup og 224,30 dyreenheder er fra ejendommen Aalborgvej 46, 9520 Skørping. Begge ejendomme indgår i bedriften. Hedeageren 5 fik miljøgodkendelse af Aalborg Kommune i 2008. Der sker ingen ændringer i dyreholdet på disse ejendomme i forbindelse med denne godkendelse.

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen må der højst udbringes 1,4 DE pr. ha. Ved husdyrgødningsmængde svarende til 804,11 DE svinegylle er harmoniarealkravet beregnet til 574,4 ha. Bedriften har et eget/lejet areal på 430 ha. Derudover fraføres 202,7 DE svinegylle fra ansøgte dyrehold, harmonikravet bliver derved 430 ha (601,41 DE /1,4 DE pr. ha) og er således overholdt.

Der modtages ikke slam eller andet affald til udspreddning på udbringningsarealet.

Landbrugsjord til rådighed	
Ejet + forpagtet*	430,00 ha

Aftale**	174,67 ha
I alt	604,67 ha

7.1.1: Landbrugsjord til rådighed.

*ejet af:

- Boet efter Niels Larsen, Lyngbygvej 18, 9520 Skørping
- Henrik Henriksen, Østerbygade 14, 9520 Skørping
- Verner Jensen, Aalborgvej 62, 9520 Skørping
- Anthon Nielsen, Søtoften 5, 9520 Skørping
- Jan Ramussen, Essendrupvej 84, 9260 Gistrup
- Viggo Hvarregaard, Gultentorpvej 125, 9230 Svenstrup J
- Evald Borup, Gerdingvej 1, 9520 Skørping

** ejet af:

- Hans Jørgen Jellesen, Horsens Østergårde 4, 9520 Skørping
- Peter Mikkelsen, Horsensvej 10, 9520 Skørping
- Erik H. Kristensen, Gerding Gade 1, 9520 Skørping
- Kjeld Christensen, Horsens Hedegårdsvej 15, 9520 Skørping
- Kjeld Andersen, Blendstrupvej 48, 9520 Skørping

Kommunens bemærkninger:

I de kommende afsnit er ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer samt aftalearealer vurderet nærmere i forhold til fauna og recipienter. Aalborg Kommune har haft ansøgningen til udtalelse vedrørende ejede og forpagtede arealer beliggende i Aalborg Kommune. Se bilag 6

Mark 54 rummer et fredet fortidsminde i form af en gravhøj. Fortidsminderne er gravhøje med obligatorisk 2m dyrkningsfri bræmme efter bestemmelserne i museumslovens § 29f (kortbilag 2). Langs mark 9, 10, 11, 18 og 22 er der registreret beskyttede diger. Diger er beskyttede efter bestemmelserne i museumslovens § 29a (Kortbilag 4b)

De oplyste udbringningsarealer grænser op til § 3-beskyttede naturtyper. Det drejer sig konkret om overdrev, eng, mose og søer/vandhuller. (se mere i bilag 4 - naturvurdering).

7.2 PÅVIRKNING AF SØER OG VANDLØB

Vandløb:

Ejendommen og alle ejede/forpagtede arealer (inklusiv arealer beliggende i Aalborg Kommune) samt aftalearealer ligger i vandløbsoplandet til Lindenborg Å, der udmunder i Langerak.

Rebild Kommune vurderer, at anvendelse af husdyrgødning i overensstemmelse med gældende regler, samt ved overholdelse af de lovpligtige 2 meter bræmmer, ikke har betydning for vandløbskvaliteten. Derfor vurderes det, at anvendelse af husdyrgødning ikke har betydning for vandløbskvaliteten i vandsystemet Lindenborg Å, som udbringningsarealerne ligger i vandløbsoplandet til.

Langerak er ikke i sig selv et Natura 2000-område, men afvander i vest til Natura 2000-områderne R7, H15 og F1 og i øst til Natura 2000-området H14. Det vurderes, at udvaskningen af næringssalte fra arealerne i projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for habitatområderne H14 (Aalborg Bugt,

Randers Fjord og Mariager Fjord) og H15 (Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal), fuglebeskyttelsesområde F1 (Ulvedybet og Nibe Bredning) og ramsarområde R7 (Ulvedybet og Nibe Bredning).

Udpegningsgrundlaget for vandløb, der direkte kan påvirkes, udgøres af følgende naturtyper:

3260 Vandløb med vandplanter

6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn

91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Naturtypen *vandløb med vandplanter*, der indgår i Natura 2000-området, er i gunstig bevaringsstatus. Samtidig vil udvaskningen af næringssalte kun i ringe grad vil kunne påvirke udviklingen af vandplanter i almindelige danske ”højlandsvandløb” som Lerkenfeld Å, Halkær Å og Simested Å. Naturtypen vandløb med vandplanter påvirkes mest af grødeskæringshyppigheden.

Naturtyperne *Elle- og Askeskove langs vandløb, søer og væld* og *Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn* påvirkes ikke, da følsomhed særligt er knyttet til vandstanden og vedligeholdelsespraksis, og disse ændres ikke ved projektet.

Nogle af arterne der er udpegningsgrundlag er:

1095 Havlampret

1096 Bæklampret

1099 Flodlampret

1355 Odder

Da vandkvaliteten på flere strækninger i dag lever op til god økologisk tilstand, og udvaskningen af næringssalte fra arealerne i projektet, ikke forventes at medføre en forringet vandkvalitet, påvirkes arterne ikke, bl.a. fordi deres fødegrundlag ikke påvirkes.

Ingen af bedriftens udbringningsarealer har særligt skrånende hældninger direkte mod vandløb og eller søer, hvorfor det vurderes, at der kun er minimal risiko for overfladisk afstrømning fra arealerne til vandløb og søer.

Der er derfor ikke stillet supplerende vilkår til de generelle regler for udbringning af husdyrgødning.

Søer:

Den nærmeste målsatte sø er Estrup Dam, som ligger ca. 5,3 km sydvest for nærmeste udbringningsareal. Der ligger ingen målsatte søer nedstrøms udbringningsarealerne, mellem arealerne og de vandløb, som de afvander til. På den baggrund vurderer Rebild Kommune, at anvendelsen af arealerne i projektet ikke påvirker målsatte søer.

Det vurderes ikke nødvendigt, at stille skærpende vilkår vedrørende målsatte søer.

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

FOSFOR

Til ejendommen er der 430 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer og 174,67 ha aftalearealer.

Alle 430 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer ligger i fosforklasse 0.

Fosforoverskuddet for arealerne i projektet er på 8,7 kg P/ha/år (30,1 kg P/ha/år tilført og 21,4 kg P/ha/år fraført i gennemsnit). Kravet til fosforbalance er opfyldt for alle arealer.

Risikoen for udledning af fosfor til vandmiljøet vurderes at være størst ved erosion, sand og jordfygning og ved udvaskning fra dræned lavbundsarealer.

I forhold til overfladevand, er der ingen arealer, hvor hældningen er større end 6 grader direkte mod søer eller vandløb. Som nævnt under vandløbsafsnittet, anses risikoen for at der ved overfladeerosion sker udvaskning af fosfor for ringe ved overholdelse af de lovpligtige 2 meter bræmmer.

Der er foretaget en beregning af grundlaget for skærpelse af kravet til fosforoverskud, i henhold til it-vejledningens afsnit om fosfor.

I oplandet til Langerak udgør udvaskningen fra arealerne i projektet 0,12 % af den samlede udledning af fosfor fra arealer i oplandet i godkendelsesperioden. Da andelen er mindre end 1 % er der ikke behov for at skærpe kravet til fosforoverskud på arealerne i kystvandsoplandet til Langerak.

Udledningen af fosfor i perioden fra 2005 til baseline i 2015 forventes jævnt gis-udtræk fra de temaer der ligger bag udkast til vandplan for hovedopland 1.2 Limfjorden, at stige med 114 kg fra andre punktkilder (renseanlæg, dambrug, regnvandsbetingede udledninger, industrier med særskilt udledning, samt udledninger af spildevand fra ejendomme i det åbne land) i kystvandsoplandet til Langerak. Den forventede stigning sker udelukkende i udledningen fra renseanlæg. Den procentvise stigning i fosfor er på 0,86 %. Hvis stigningen fra andre kilder vurderes på samme måde som for husdyr, betyder det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af Langerak, da den procentvise stigning ligger under 5 %. Langerak er i øvrigt ikke kategoriseret som særligt følsomt vandområde.

Det vil sige, at udledningen, eller risikoen for udledning, af fosfor fra arealerne i projektet ikke er til hinder for at opnå gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne H14, H15, F1 og R7, som Langerak afvander til mod henholdsvis øst og vest.

Endelig fremgår det af udkast til vandplan for hovedopland 1.2 Limfjorden fra januar 2010, at de nødvendige tiltag til den nødvendige reduktion af tilledningen af næringssalte, vil blive iværksat på andre måder end ved administrationen af husdyrgodkendelsesloven. Dette understøttes af retningslinje 4 i udkast til vandplan, og side 2 i Miljøstyrelsens nyhedsbrev ”husdyrgodkendelse” af 26. januar 2010.

KVÆLSTOF

Af projektets 430 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger 396,15 ha i nitratklasse 0 og de resterende 33,85 ha i nitratklasse 1. Arealerne afvander via Lindenberg Å vandssystem til Langerak, der ikke i sig selv er et Natura 2000-område. Langerak afvander i vest til Natura 2000-områderne R7, H15 og F1 og i øst til Natura 2000-området H14.

Dyreholdets udvikling i oplandet til Langerak er steget og tendensen er sikker. Derfor må nitratudvaskningen ikke være højere end et planteavlslbrug, som er beregnet til 69,8 mg N/ha.

Ansøgningen er indsendt med anvendelse af 14 % ekstraafgrøder ud over Plantedirektoratets krav for alle arealer. KgN/ha DE_{reel} og KgN/ha DE_{max} er begge beregnet til 69 mg kgN/ha. Herved er kravet til nitratudvaskning ved det ansøgte dyretryk på 1,4 DE/ha overholdt.

Samlet vurdering:

Ud over ovenstående er det sådan, at udkast til vandplan for hovedopland 1.2 Limfjorden, principielt anviser de reduktioner i tilledningen af næringssalte til overfladevand, der er nødvendige for at opnå den målsatte tilstand ”god økologisk tilstand”, for marine områder, svarende til en dybdegrænse for ålegræs på 4,1 meter, selv om målet nu er udsat til år 2027. Reduktionerne opnås uden at skærpe kravene i husdyrgodkendelsesloven.

Samtidig anses kravet til gunstig bevaringsstatus i Natura 2000-områderne for opfyldt, for de marine naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for det enkelte Natura 2000-område, når vandplanens mål om god økologisk tilstand er opfyldt. Der er her (indirekte) tale om Natura 2000-områderne H14, H15, F1 og R7.

For de arter der indgår i udpegningsgrundlagene, må det renere vand og den større udbredelse af ålegræs, som opfyldelse af vandplanens krav medfører, betyde at tilledningen af næringssalte fra arealerne i projektet ikke påvirker de arter der udgør udpegningsgrundlaget væsentligt. Begrundelsen er, at deres fødeemner, fødesøgningsmuligheder og skjulmuligheder forbedres væsentligt.

Det gælder ligeledes, at hvis projektet ikke selv eller kumulation med andre landbrug eller punktkilder, medfører en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områderne, så er projektet ikke årsag eller medvirkende årsag til, at der eventuelt ikke kan opnås gunstig bevaringsstatus i Natura 2000-områderne.

Dette understøttes af retningslinje 4 i udkast til vandplanerne og side 2 i Miljøstyrelsens nyhedsbrev ”husdyrgodkendelse” af 26. januar 2010.

Konklusion kvælstof og fosfor

Med baggrund i ovenstående vurderes det, at tilledningen af kvælstof og fosfor fra arealerne i projektet til vandløb samt til Langerak, ikke er til hinder for at de fastsatte mål kan overholdes, ligesom det vurderes, at udledningen ikke medfører en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for habitatområderne H14 og H15, fuglebeskyttelsesområdet F1 eller ramsarområdet R7, som Langerak afvander til mod henholdsvis øst og vest.

Tilledningen af kvælstof fra arealerne i projektet til marine Natura 2000-områder overstiger ikke 1 % af den samlede udledning fra arealerne i oplandet. Udledningen fra arealerne i projektet medfører heller ikke i kumulation med andre landbrug eller punktkilder en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områderne. De nødvendige reduktioner i næringsstofudledningen til sikring af målopfyldelse i Limfjorden, sikres gennem andre tiltag i vandplanen, der ikke reguleres af husdyrgodkendelsesloven.

Der er stillet vilkår om, at der maksimalt må udbringes 1,4 DE/ha. Vilkåret er stillet i overensstemmelse med det, der er oplyst i ansøgningen.

En beregning af fosforudvaskningen fra arealerne i godkendelsesperioden viser, at der ikke er grundlag for at skærpe kravene til fosforoverskud på arealerne.

7.4 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSES-KRAV (BILAG IV ARTER)

En række dyr omfattet af naturbeskyttelseslovens § 29a og habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området omkring udbringningsarealerne. Ifølge oplysninger i ”Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV” (DMU Faglig rapport nr. 635, 2007) er der i området registreret forekomst af damflagermus, vandflagermus, sydflagermus, brunflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander.

Rebild Kommune ikke bekendt med konkrete yngleforekomster af nogen af de nævnte arter på husdyrbrugets øvrige udbringningsarealer. Husdyrbruget vurderes at have en neutral effekt for de nævnte arter af flagermus. Husdyrbrugets øvrige omdriftsarealer vurderes ikke at rumme levesteder for stor vandsalamander, markfirben, løgfrø og spidssnudet frø. Forskriftsmæssig drift af arealer ved vandløbene vurderes ikke at være til skade for odderforekomst langs vandløb i området.

For yderligere henvises der til kommunens beskrivelse i naturvurderingen, der er vedlagt som bilag 4.

7.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

Ingen af udbringningsarealerne i Rebild Kommune ligger i område med særlig drikkevandsinteresse (OSD) eller indenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

En del af udbringningsarealerne i Aalborg Kommune ligger i nitratfølsomt indvindingsopland (NFI). Nitratudvaskningen er på alle arealer i NFI beregnet til 69,6 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift. Hvis nitratudvaskningen er over 50 mg nitrat pr. liter, må der ikke ske en merbelastning med nitrat i rodzonen. Merbelastningen (ansøgt – nudrift) er beregnet til -6 mg nitrat pr. liter på alle arealer beliggende i NFI og kravet er dermed overholdt.

For alle ejendommens udbringningsarealer er der valgt et sædskifte, som svarer til referencesædskiftet. Referencesædskiftet for alle markerne på nær 3, er et S4-sædskifte. For de sidste marker er der valgt et S2 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet på de pågældende marker, se bilag 3.

Mængden af efterafgrøder indgår i vurderingen af belastningen på arealerne, og der er derfor stillet vilkår til, at der altid skal være mindst 0,5 % - point ekstra med efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav mht. til pligtige efterafgrøder. Vilkåret er stillet på baggrund af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. Det vurderes, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet er overholdt, samt at udvidelsen ikke vil medføre en øget miljøpåvirkning.

Det vurderes derfor ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår vedrørende kvælstof til grundvand.

8 MANAGEMENT

Ansøgers oplysninger:

Management

Bedriften bliver drevet efter de principper der er opstillet i begrebet ”godt landmandskab”. Begrebet ”godt landmandskab” indeholder en målsætning om inddragelse af principperne for integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til bedriften, forbrugerne samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet, sideløbende med de økonomiske krav.

Grisene leveres i øvrigt til Tican slagteri.

Besætningen er godkendt efter DANISH-produktstandarden. Standarden sikrer, at besætningen lever op til dansk og EU-lovgivning omkring dyrevelfærd, miljø og fødevarer sikkerhed. Besætningen bliver som minimum auditeret hvert tredje år.

Hyppig anvendelse af diverse videre- og efteruddannelses tilbud for ejer og ansatte.

Er med i en erfagruppe.

Kommunens bemærkninger:

Det er Rebild Kommunes vurdering, at det ansøgte lever op til BAT med hensyn til management. Det vurderes derfor ikke nødvendigt at stille vilkår vedrørende management.

9 EGENKONTROL

Ansøgers oplysninger:

I forbindelse med udvidelsen af bedriften er der udarbejdet et forslag til egenkontrol af driften. Kontrollen vil omfatte følgende punkter.

Rengøring:

- Vask og fejning af gange for at sikre et højt hygiejne niveau og minimer støvgener.
- Periodelvis rengøring af svinestier for at minimer støvgener.

Vand:

- Tilsyn af drikkekar, -kopper eller -ventiler m.m. for lækager.

Ventilering:

- Alarmanlæg kontrolleres/afprøves.
- Rengøring af ventilationsanlæg
- Kontrol af temperatur- og fugtighedsmålere
- Generel vedligeholdelse og kontrol af ventileringssystem efter fabrikantens anvisning.

Foderformalings- og blandingsanlæg:

- Kontrol af kileremme, kileremmeskiver
- Kædetræk renses og smøres

Miljømæssige foranstaltninger:

- Kontrol af markstak, skal være forsvarligt overdækket
- Logbog over flydelag / teltoverdækken
- Renholdelse af stier

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Foderforbrug (E-kontrol)
- Forbrug af fyringsolie, halm, træ m.m.
- Vandforbrug
- Sprøjtejournal

- Medicinforbrug og type af medikamenter
- Opbevaring af indlægssedler på foder

I henhold til DANISH-produktstandarden skal Bjarne Bak som minimum følge nedenstående punkter vedr. egenkontrol i svinebesætningen:

- Der skal i CHR være ajourførte optegnelser og dokumentation over besætningens til- og afgang af grise.
- Ved indkøb af smågrise fra en fast leverandør skal producenten sikre sig, at griseringsaftalen er registreret i CHR.
- Der skal være modtagekontrol af foder i form af følge- og indlægssedler. Faktura gemmes i 5 år.
- Der skal være dokumentation for foderets sammensætning.
- Vejledning om god produktionspraksis – en branchekode skal være udfyldt og underskrevet.
- Der skal være dokumentation for alle udførte dyrlægebesøg. Besøgsrapporterne gemmes i 5 år.
- Hvis der er indgået en sundhedsrådgivningsaftale, skal denne kunne fremvises.
- Ved anvendelse af medicin skal der føres behandlingsbog, og skriftlige anvisninger fra dyrlægen skal foreligge.
- Antibiotika og kemoterapeutikaholdige lægemidler må ikke findes på bedriften efter ordinationsperioden medmindre de er genordineret af dyrlægen.
- Behandlede svin skal mærkes individuelt eller på stiniveau, så de kan identificeres inden for tilbageholdelsesperioden.
- Der skal kunne fremvises udfyldt egenkontrolprogram for dyrevelfærd (først gældende når bekendtgørelse er offentliggjort).
- I sohold skal fravænningsalderen kunne dokumenteres.
- Funktioner af mekanisk og automatisk udstyr, der har betydning for svinenes sundhed og velfærd, skal kontrolleres hver dag, og eventuelle fejl eller mangler skal snarest afhjælpes.
- Der skal være dokumentation for, at døde dyr afhentes af godkendt destruktionsvirksomhed.

Kommunens bemærkninger:

Det er Rebild Kommunes vurdering, at det ansøgte lever op til BAT med hensyn til egenkontrol. Det vurderes derfor ikke nødvendigt at stille vilkår vedrørende egenkontrol.

10 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Beskrivelser og vurderinger af BAT på de enkelte områder kan læses under de enkelte afsnit. Hovedkonklusionerne for de enkelte punkter er:

- **Management:** Rebild Kommune er enig med ansøger i, at de valgte tiltag er BAT
- **Foder:** Rebild Kommune er enig med ansøger i, at det ansøgte lever op til BAT med den valgte foderplanlægning og med udarbejdelse af foderplaner og foderanalyser. Der er reduceret i mængden af råprotein for at leve op til det generelle ammoniakkrav.
- **Staldindretning:** Rebild Kommune vurderer, at et niveau svarende til en maksimal ammoniakemission på 4936,40 kg N ved udvidelsen er BAT. Ansøger har dokumenteret, at dette opnås med de valgte virkemidler.
- **Forbrug af vand og energi:** Rebild Kommune vurderer, at de valgte tiltag lever op til BAT.
- **Opbevaring/behandling af gylle:** Rebild Kommune anser naturligt flydelag i gyllebeholdere som værende BAT og stiller derfor ikke krav om fast overdækning af gyllebeholdere.

- **Udbringning:** Rebild Kommune anser lovgivningens generelle udbringningskrav som værende BAT.

Kommunen har ved godkendelsen ikke taget stilling til fravalg af virkemidler, idet det står ansøger frit for, at vælge de virkemidler, som ansøger selv ønsker til at opnå kommunens fastlagte BAT-niveau. På baggrund af ansøgers oplysninger, er det herefter Rebild Kommunes vurdering, at bedriften ved efterlevelse af denne godkendelse, samlet set lever op til BAT.

11 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

11.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

Ansøgers oplysninger:

Et alternativ til udvidelse på Horsens Østergårde kunne være at opkøbe en anden produktionsejendom for at drive og eventuelt udvide denne. Bjarne Bak kunne på den måde udvikle bedriften og modvirke en faldende realløn. Det ville kræve en stor investering til opkøb og eventuel modernisering af en anden ejendom. Der er desuden klare fordele i at have besætningen samlet på samme sted frem for at skulle passe dyr flere steder. En samlet besætning giver bedre mulighed for at opnå en rationel produktion end ved at have to adskilte besætninger. Dertil kommer, at Horsens Østergårdes beliggenhed er god i forhold til naboer, de fleste udbringningsarealer og ammoniakfølsom § 7-natur⁴. Dertil kommer, at Bjarne Bak i flere år har gjort sig strategiske overvejelser mht. fremtidig udvikling og udvidelse, bl.a. gennem opkøb af jord og naboejendomme. De har således gennem tiden tænkt udvikling ind i byggeri, drift osv., så mulighederne for udvidelse står åbne. Mulighederne for produktionsudvidelse på Horsens Østergårde vurderes derfor ikke at være udtømte med det nuværende dyreholds størrelse, som er udgangspunktet for dette projekt.

Kommunens bemærkninger:

Det er kommunens vurdering, at ansøger har taget stilling til mulige alternative løsninger. Kommunen vurderer, at de nævnte alternativer ikke vil være bedre end det ansøgte.

11.2 0-ALTRNATIVET

Ansøgers oplysninger:

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

⁴ Lov nr. 1572 af 20/12-06, miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

Kommunens bemærkninger:

Det er kommunens vurdering, at ansøger har taget stilling til 0-alternativet. Kommunen vurderer, at de nævnte 0-alternativer ikke vil være bedre end det ansøgte.

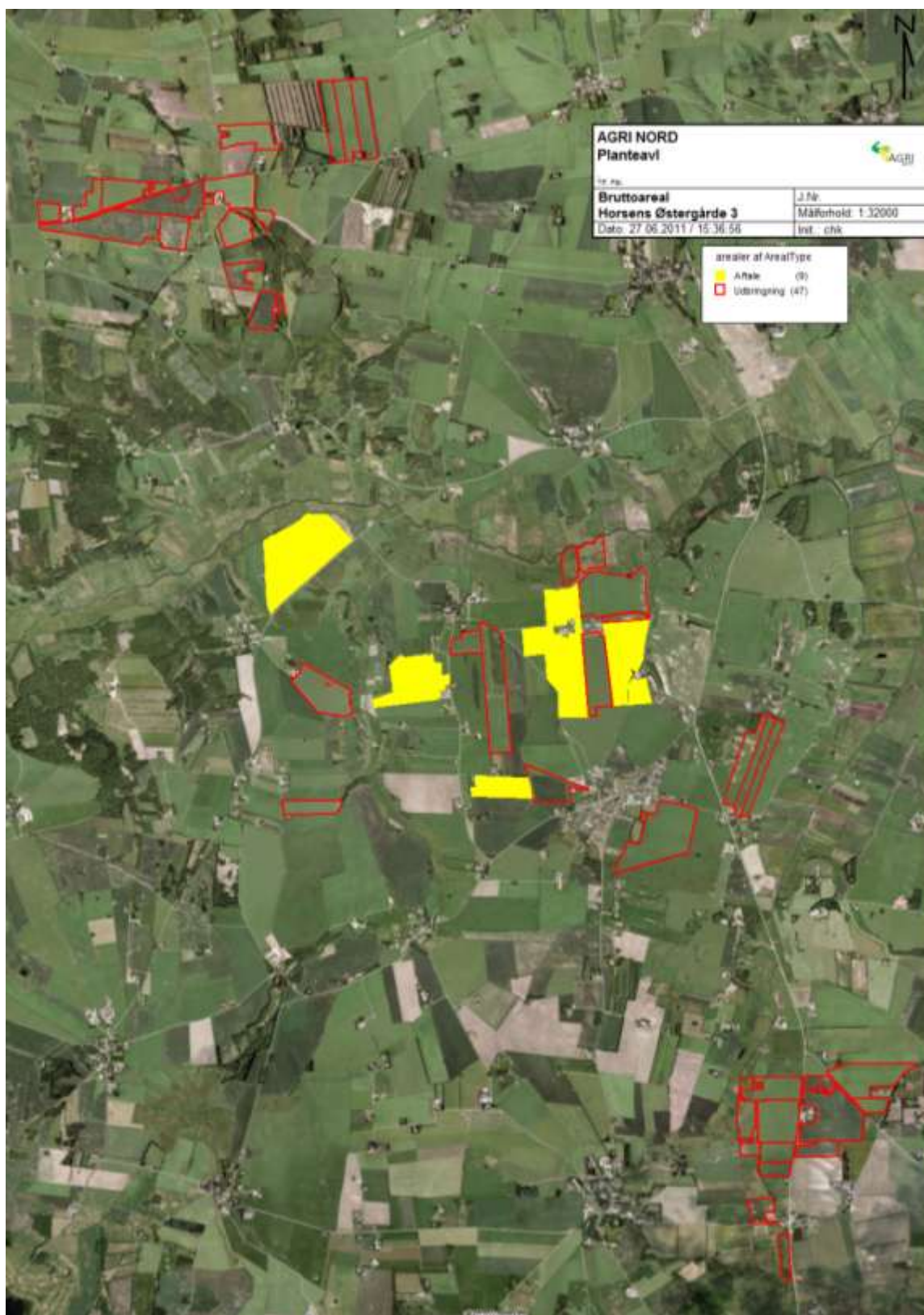
Bilag 1 – Situationsplan

Kortet er ikke målfast

Bilag 2 - Arealoversigt

Kortet er ikke målfast

Bilag 3 – Areal skema fra it-ansøgning

Navn	ha	Drænet	Jb.	Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand(ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
43	11,03	Nej	JB3	Nej	S4	S4	11,03	0,00	0,00	0,00	11,03	11,03	0,00	0,00	0,00	
43-2	5,82	Nej	JB3	Nej	S4	S4	5,82	0,00	0,00	0,00	5,82	5,82	0,00	0,00	0,00	
43-1	3,65	Nej	JB3	Nej	S4	S4	3,65	0,00	0,00	0,00	3,65	3,65	0,00	0,00	0,00	
40	11,66	Nej	JB3	Nej	S4	S4	11,66	0,00	0,00	0,00	11,66	11,66	0,00	0,00	0,00	
40-1	0,52	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,52	0,00	0,00	0,00	0,52	0,52	0,00	0,00	0,00	
47-1	2,55	Nej	JB3	Nej	S4	S4	2,55	0,00	0,00	0,00	2,55	2,55	0,00	0,00	0,00	
47	8,05	Nej	JB3	Nej	S4	S4	8,05	0,00	0,00	0,00	8,05	8,05	0,00	0,00	0,00	
51	10,20	Nej	JB3	Nej	S4	S4	10,20	0,00	0,00	0,00	10,20	10,20	0,00	0,00	0,00	
50	6,12	Nej	JB3	Nej	S4	S4	6,12	0,00	0,00	0,00	6,12	6,12	0,00	0,00	0,00	
17	10,98	Nej	JB3	Nej	S4	S4	10,98	0,00	0,00	0,00	0,00	10,98	0,00	0,00	0,00	
21	2,82	Nej	JB3	Nej	S4	S4	2,82	0,00	0,00	0,00	0,00	2,82	0,00	0,00	0,00	
20	24,91	Nej	JB3	Nej	S4	S4	24,91	0,00	0,00	0,00	0,00	24,91	0,00	0,00	0,00	
18	28,45	Nej	JB3	Nej	S4	S4	28,45	0,00	0,00	0,00	0,00	28,45	0,00	0,00	0,00	
18-1	0,44	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00	
42	22,69	Nej	JB3	Nej	S4	S4	22,69	0,00	0,00	0,00	22,69	22,69	0,00	0,00	0,00	
41	13,81	Nej	JB3	Nej	S4	S4	13,81	0,00	0,00	0,00	13,81	13,81	0,00	0,00	0,00	
44	11,38	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	11,38	0,00	0,00	11,38	11,38	0,00	0,00	0,00	
45	11,19	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	11,19	0,00	0,00	11,19	11,19	0,00	0,00	0,00	
46	11,28	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	11,28	0,00	0,00	11,28	11,28	0,00	0,00	0,00	
11	10,37	Nej	JB6	Nej	S2	S2	10,37	0,00	0,00	0,00	0,00	10,37	0,00	0,00	0,00	
10	8,05	Nej	JB6	Nej	S2	S2	8,05	0,00	0,00	0,00	0,00	8,05	0,00	0,00	0,00	
9	7,52	Nej	JB6	Nej	S2	S2	7,52	0,00	0,00	0,00	0,00	7,52	0,00	0,00	0,00	
41-1	1,71	Nej	JB3	Nej	S4	S4	1,71	0,00	0,00	0,00	1,71	1,71	0,00	0,00	0,00	
1-0	24,34	Nej	JB4	Nej	S4	S4	24,34	0,00	0,00	0,00	0,00	24,34	0,00	0,00	0,00	
30-0	3,08	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,08	0,00	0,00	0,00	0,00	3,08	0,00	0,00	0,00	
32-0	10,58	Nej	JB3	Nej	S4	S4	10,58	0,00	0,00	0,00	0,00	10,58	0,00	0,00	0,00	
33-0	1,73	Nej	JB3	Nej	S4	S4	1,73	0,00	0,00	0,00	0,00	1,73	0,00	0,00	0,00	
4-0	5,94	Nej	JB3	Nej	S4	S4	5,94	0,00	0,00	0,00	0,00	5,94	0,00	0,00	0,00	
3-0	15,28	Nej	JB3	Nej	S4	S4	15,28	0,00	0,00	0,00	0,00	15,28	0,00	0,00	0,00	
3-1	3,41	Nej	JB3	Nej	S4	S4	3,41	0,00	0,00	0,00	0,00	3,41	0,00	0,00	0,00	
13-0	5,93	Nej	JB3	Nej	S4	S4	5,93	0,00	0,00	0,00	0,00	5,93	0,00	0,00	0,00	
14-0	4,16	Nej	JB3	Nej	S4	S4	4,16	0,00	0,00	0,00	0,00	4,16	0,00	0,00	0,00	
16-0	4,46	Nej	JB3	Nej	S4	S4	4,46	0,00	0,00	0,00	0,00	4,46	0,00	0,00	0,00	
15-0	3,97	Nej	JB3	Nej	S4	S4	3,97	0,00	0,00	0,00	0,00	3,97	0,00	0,00	0,00	
52	7,12	Nej	JB3	Nej	S4	S4	7,12	0,00	0,00	0,00	4,13	7,12	0,00	0,00	0,00	
53	1,00	Nej	JB3	Nej	S4	S4	1,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	
55	7,06	Nej	JB3	Nej	S4	S4	7,06	0,00	0,00	0,00	0,00	7,06	0,00	0,00	0,00	
22	16,26	Nej	JB3	Nej	S4	S4	16,26	0,00	0,00	0,00	0,00	16,26	0,00	0,00	0,00	
41-2	8,11	Nej	JB3	Nej	S4	S4	8,11	0,00	0,00	0,00	8,11	8,11	0,00	0,00	0,00	
7-0	3,68	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,68	0,00	0,00	0,00	0,00	3,68	0,00	0,00	0,00	
5-0	17,45	Nej	JB4	Nej	S4	S4	17,45	0,00	0,00	0,00	0,00	17,45	0,00	0,00	0,00	
1-1	5,34	Nej	JB4	Nej	S4	S4	5,34	0,00	0,00	0,00	0,00	5,34	0,00	0,00	0,00	
23a	6,30	Nej	JB3	Nej	S4	S4	6,30	0,00	0,00	0,00	0,00	6,30	0,00	0,00	0,00	
23b	4,77	Nej	JB3	Nej	S4	S4	4,77	0,00	0,00	0,00	0,00	4,77	0,00	0,00	0,00	
60	23,92	Nej	JB3	Nej	S4	S4	23,92	0,00	0,00	0,00	0,00	23,92	0,00	0,00	0,00	
4000	4,44	Nej	JB3	Nej	S4	S4	4,44	0,00	0,00	0,00	0,00	4,44	0,00	0,00	0,00	
54	16,48	Nej	JB3	Nej	S4	S4	16,48	0,00	0,00	0,00	0,00	16,48	0,00	0,00	0,00	
Total	430,00						396,15	33,85	0,00	0,00	144,89	430,00	0,00	0,00	0,00	

Bilag 4 - Naturvurdering

Miljøgodkendelse af husdyrbrug forudsætter, at den ændrede produktion foruden husdyrloven er i overensstemmelse med kommuneplanmål for natur og landskab, naturbeskyttelsesloven samt EU-habitatdirektivet.

Beskrivelse af områdets natur og landskab:

Husdyrbrugets anlæg ligger i åbent landbrugsland syd for Lindeborg Å. Hovedparten af husdyrbrugets arealer ligger i området omkring Horsens, Blenstrup og Dollerup samt nord for Lyngby. Området er rigt på naturarealer langs både Lindenborg Å og Skibsted Å.

Komuneplan 2009, udpegninger og retningslinjer:

Mark 308, 304, 20, 21, 23a, 23b samt delvist 54, 4000, 4001, 310 og 309 ligger i særligt naturområde. For særlige naturområder gælder retningslinje 8.1.1: I særlige naturområder skal planlægning og administration vedrørende arealanvendelsen og tilstanden tjene til opfyldelse af byrådets mål for naturbeskyttelse. Hertil hører naturkvalitet for områdets naturtyper, fastlagt med Rebild Kommunes naturplanlægningssystem.

Mark 9, 10, 11, 1-0, 1-1, 13-0, 14-0, 15-0, 16-0, 3-0, 3-1, 4-0, 30-0, 32-0, 33-0 samt en del af mark 5-0 og 7-0 ligger i naturområde. For naturområder gælder retningslinje 8.1.2: Hensynet til natur- og landskabsinteresser skal varetages i balance med øvrige interesser i det åbne land. I disse områder må planlægning og administration vedrørende arealanvendelsen og tilstanden ikke forringe muligheden for af opfylde naturkvalitet for områdets naturtyper, fastlagt efter principperne i amtets naturplanlægningssystem.

Mark 18-1, 311, 55, 1001, 1002, 1003 samt en del af mark 54, 4000, 4001, 310, 309, 5-0 og 7-0 ligger i jordbrugsområde. I jordbrugsområder gælder retningslinje 6.3.3: I jordbrugsområder skal hensynet til jordbrugerhvervene varetages i balance med hensynet til de øvrige åbenlandinteresser og byudviklingsinteresser.

Ejendommen og mark 301, 302, 303, 305, 22, 17 og delvist mark 60 og 18 ligger i særligt jordbrugsområde. For særlige jordbrugsområder gælder retningslinje 6.3.2: Inden for særlige jordbrugsområder må der ikke planlægges eller etableres anlæg, der på en væsentlig måde begrænser mulighederne for landbrugsdrift.

Mark 23a, 23b, 301, 309, 308, 33, 4-0, 3-1, 16-0 og 15-0 ligger alle delvist i økologisk forbindelse (Kortbilag 4a). Områder udpeget som økologiske forbindelser skal sikre levesteder for planter og dyr, samt sikre, at barrierer for spredning af planter og dyr så vidt muligt undgås jf. retningslinjerne 8.1.6 og 8.1.7. Fortsat drift af de nævnte arealer vurderes ikke at påvirke de spredningsmuligheder for dyr og planter i de udpegede økologiske forbindelser.

Husdyrbrugets nyanlæg og arealanvendelse vurderes ikke at være i strid med tre andre relevante retningslinjer, 8.1.3 (generelle naturhensyn), 8.1.5 (beskyttede naturarealer og landskaber) og 6.1.1 (særligt værdifulde landskaber).

Museumsloven:

Mark 54 rummer et fredet fortidsminde i form af en gravhøj. Fortidsminderne er gravhøje med obligatorisk 2m dyrkningsfri bræmme efter bestemmelserne i museumslovens § 29f (kortbilag 2). Langs mark 9, 10, 11, 18 og 22 er der registreret beskyttede diger. Diger er beskyttede efter bestemmelserne i museumslovens § 29a (Kortbilag 4b).

Naturbeskyttelsesloven:

De oplyste ændringer af husdyrbruget kræver ikke dispensation fra naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer eller fredningsbestemmelser. Driftsbygningerne ligger i særligt jordbrugsområde og der stilles ikke af hensynet til landskabet særlige vilkår for udformning og placering af nye bygninger og driftsindretninger.

Ændringen af husdyrbruget forudsætter heller ikke dispensation vedrørende anvendelse af arealer med § 3-beskyttede naturtyper. Mark 23a og 23b overlapper med beskyttede naturtyper. Det drejer sig om ferske enge. Det er Rebild Kommunes vurdering at der er tale om kulturpåvirkede enge der kan benyttes til udbringning af husdyrgødning i samme omfang som det var tilfældet før 1992. (Kortbilag 4b). For nærmere detaljer om den vejledende registrering af §3-beskyttet natur henvises til <http://kort.arealinfo.dk/>

De oplyste udbringningsarealer grænser op til § 3-beskyttede naturtyper. Det drejer sig konkret om overdrev, eng, kose og søer/vandhuller.

Mark 33-0, 4-0, 3-1, 16-0 og 15-0 grænser op et § 3-beskyttet vandløb ”Skibsted Å”. Mark 23a og 23b grænser op et § 3-beskyttet vandløb ”Lindenberg Å. Vandløbene vurderes tilstrækkeligt beskyttet af de obligatoriske 2 m-bræmmer.

Habitatdirektivet; NATURA 2000-områder og bilag IV-arter:

Med EU-habitatdirektivet er i Danmark udpeget NATURA 2000-områder (internationale naturbeskyttelsesområder) til beskyttelse af en række naturtyper og arter optaget på direktivets bilag II. NATURA-2000-områderne omfatter EU-habitatområder, EU-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. De tre kategorier er ofte sammenfaldende.

I de udpegede områder skal myndighederne med igangværende NATURA 2000-planlægning sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter der er grundlag for udpegningen af hvert enkelt område.

Direktivet pålægger tillige myndighederne i medlemsstaterne ved planlægning og administration i almindelighed, at beskytte en række dyrearter optaget på direktivets bilag IV, uanset hvor arterne forekommer.

Nærmere oplysninger om habitatdirektivet, NATURA 2000-områder og bilag IV-arter kan ses på NATURstyrelsen hjemmeside www.nst.dk .

Husdyrbrugets driftsbygninger ligger 2km fra EU-habitatområde nr. 20 (Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø), 10,6km EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 3 (Madum Sø) og 8,3km EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 4 (Rold Skov) og 8,7km fra EU-habitatområde nr. 18 (Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemarks Skov) og 9,6km EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 7 (Lille Vildmose) (Kortbilag 4c).

Mark 308 ligger direkte op til at NATURA 2000-område EU-habitatområde nr. 20 (Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø). Det areal fra husdyrbruget der ligger nærmest Lille Vildmose ligger 4,9km væk fra NATURA 2000-området.

Udpegningsgrundlaget for EU-habitatområde nr. 20 (Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø) kan ses i tabel herunder:

1014	Skæv vindelsnegl (<i>Vertigo angustior</i>)
1081	Bred vandkalv (<i>Dytiscus latissimus</i>)
1096	Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>)
1166	Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)
1318	Damflagermus (<i>Myotis dasycneme</i>)
1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)
1386	Grøn buxbaumia (<i>Buxbaumia viridis</i>)
1393	Blank seglmos (<i>Drepanocladus vernicosus</i>)
1902	Fruesco (<i>Cypripedium calceolus</i>)
3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160	Brunvandede søer og vandhuller
3260	Vandløb med vandplanter
4010	Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
5130	Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
6210	Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
6230	*Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
6430	Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
7110	* Aktive højmoser
7120	Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
7140	Hængesæk og andre kærersamfund dannet flydende i vand
7220	*Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230	Rigkær
9110	Bøgeskove på morbund uden kristtorn
9130	Bøgeskove på muldbund
9150	Bøgeskove på kalkbund
9160	Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
9190	Stilkegeskove og krat på mager sur bund
91D0	* Skovbevoksede tørvemoser
91E0	*Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Udpegningsgrundlaget for EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 4 kan ses i tabel herunder:

Fugleart
Hvæpsevåge
Stor hornugle
Isfugl
Sortspætte
Rødrygget Tornskade

Husdyrbrugets drift omfatter ikke arealanvendelse inden for NATURA 2000-områder. Husdyrbrugets potentielle påvirkninger af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for nærmestliggende NATURA 2000-områder, er derfor luftbåren kvælstofbelastning med ammoniak fra stalde, gødningslagre, udbringning af husdyrgødning på marker samt udvaskning eller overfladeafstrømning af gødningsstoffer til vandløb og marine områder nedstrøms i NATURA 2000-områder (Aalborg Bugt).

Forekomst af bilag IV-arter i området og husdyrbrugets påvirkning af levevilkår for disse er behandlet i afsnittet om påvirkning af arter og naturtyper i NATURA 2000-områder.

Husdyrbrugets påvirkning af områdets naturtyper og arter, generelt:

Såvel aktuel som ændret drift der anerkendes med miljøgodkendelsen påvirker områdets naturtyper. Påvirkningerne er altovervejende relateret til arealanvendelse og næringsstofbelastning. Konsekvenserne af påvirkningerne er ved sagsbehandlingen vurderet i forhold til ovenfor nævnte planlægning og bestemmelser for natur- og landskabsbeskyttelse.

Arealanvendelse

Med naturbeskyttelsesloven er beskyttede naturtyper sikret mod tilstandsforringelser i form af intensiveret drift, væsentligst opdyrkning, hyppigere omlægning, forøget gødskning og dræning.

§ 3-beskyttede overdrev, eng, mose og søer/vandhuller der grænser direkte op til husdyrbrugets udbringningsarealer. Randpåvirkning af naturarealer fra markdriften vurderes ikke forøget ved udvidelse af bedriften. Med aktuelle naturtilstande for de direkte tilgrænsende naturarealer og målsætninger for området generelt, skønnes der ikke at være grundlag for krav om udlægning af dyrknings- eller gødskningsfrie bræmmer omkring naturarealer, der grænser op til husdyrbrugets markarealer.

Skrånende arealer

Mark 54 og 308 blev besigtiget den 20. april 2012 for at vurdere om markerne rummer skrånende terræn, der giver særlig risiko for overfladeafstrømning og erosion i forbindelse med udbringning af husdyrgødning til skade for beskyttede naturtyper. Ved besigtigelsen kunne det konstateres at ingen af arealerne skrånede direkte mod beskyttet natur på en sådan måde at der er basis for at stille yderligere vilkår til markdriften.

Kommunens vurdering bygger ligeledes på både tolkning af GIS-temaer vedr. terrænforhold – der henvises til Miljøportal-tema hældninger (6 og 12%) og tolkning af GIS-tema 25 cm-koter, der bygger på laserscanning optaget i 2007-2008.

Husdyrbruget vurderes ellers ikke, at rumme udbringningsarealer der skråner så stærkt ned mod vandløb eller beskyttede naturtyper, at det giver særlig risiko for overfladeafstrømning af gødningsstoffer og erosionsmateriale til skade for naturtilstand af disse.

Næringsstofbelastning

Den anden kategori af påvirkninger af områdets naturtyper er næringsstofbelastning, specifikt ammoniakdeposition og tilførsel/tab af kvælstof og fosfor til jord og vandmiljø.

Ammoniakemissionen fra stalde og gødningslagre er beregnet at stige fra 3821,16kg N/år til 4630,10kg N/år. Stigningen udgør således 808,94kg N/år.

De nærmeste § 3-beskyttede naturtyper fra ejendommen:

- 480m mod nord overdrev
- 530m mod nord eng
- 570m mod øst eng
- 600m mod øst overdrev
- 640m mod øst overdrev
- 770m mod nordøst mose

Stalde og gødningslagre ligger indenfor 1000m bufferzone omkring naturtyper der efter husdyrlovens § 7 defineres som ammoniakfølsomme og med særlige reduktionskrav til følge.

Nærmeste § 7-areal ligger ca. 600m øst for husdyrbrugets stalde og gylletanke. Det drejer sig om et beskyttet overdrev.

Rebild Kommune har bedt ansøgers konsulent om at beregne mer- og totalbelastning af ammoniak på udvalgte naturpunkter (kortbilag 4 c):

Punkt	Naturtype	Baggrunds- belastning (1x1km grit) kg N/ha/år	Tålegrænseinterval (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)
1	Mose	13,7	FK:10-20 RK:15-25	0,1	0,4
2	Overdrev (6210)	15,9	15-25	0,2	0,9
3	Overdrev (6230)	15,6	10-20	0,0	0,1
4	§7-Overdrev (6210)	13,7	15-25	0,3	1,7

Den gennemsnitlige baggrundsbelastningen i Rebild Kommune er 16kg N/ha/år (jvfr. DMU 2009).

Punkt 1 er registreret som beskyttet mose. Ifølge Nordjyllands Amts Moserapporter er der tale om en mosaik af overgangsrigkær og overgangsfattigkær. Den lokale baggrundsbelastning er 13,7 kg N/ha/år. Ifølge http://www.skovognatur.dk/pv_obj_cache/pv_obj_id_025805BD8A4B2FDA64DBFD5771D0DEDA18BE000/filename/Ammoniakmanual02122005.pdf er tålegrænseintervallet for fattigkær (FK) 10-20 kg N/ha/år og for rigkær (RK) er tålegrænseintervallet 15-25kg N/ha/år. Dele med overgangsfattigkær er domineret af naturgræsser. Desuden findes spredt Alm. Hønsetarm, Alm. Mjødurt, Tigger-Ranunkel, Lyse-Siv, Hare- og Håret-Star. Dele med overgangsrigkær er domineret af tagrør og Alm. Mjødurt. Desuden findes pletvis dominans af Lodden Dueurt, Røgræs, Dul Fladbælg, samt Top- og Toradet Star. Mere spredt vokser Bredbladet Dunhammer, Kær-Padderok, Kær-Tidsel og Grå-Pil. Belastningen ligger i midten og under den nedre del af de to intervaller. Det er beskrevet i et notat fra DMU af 25. juni 2005 at det i praksis umiddelbart vil være vanskeligt at måle effekter som følge af et ekstra bidrag til kvælstofafsætning ved en påvirkning af et naturområde ved en afsætning af kvælstof på mindre end ca. 1kg N/ha/år med det nuværende belastningsniveau. Det er derfor Rebild Kommunes vurdering at en merbelastning på 0,1 kg N/ha/år og en totalbelastning på 0,4kg N/ha/år fra ejendommen ikke er en væsentlig belastning af naturarealet. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår til ammoniakemmissionen fra ejendommene i dette punkt.

Punkt 2 er registreret som kalkoverdrev jvfr. Danmarks Naturdata. Den lokale baggrundsbelastning er 15,9 kg N/ha/år. Ifølge http://www.skovognatur.dk/pv_obj_cache/pv_obj_id_025805BD8A4B2FDA64DBFD5771D0DEDA18BE000/filename/Ammoniakmanual02122005.pdf er tålegrænseintervallet for denne naturtype 15-25kg N/ha/år. Ifølge Danmarks Naturdata der på arealet fundet følgende plantearter: Alm. Knopurt, Eng-Havre, Hulkravet Kodriver, Knoldet Mjødurt, Mørk Kongelys, Nøgleblomstret Klokke, Smalbladet Klokke, End-Svingel m.fl. Belastningen af arealet ligger i den nederste halvdel af tålegrænseintervallet. Som beskrevet ovenfor er det vanskeligt at måle effekter som følge af et ekstra bidrag til kvælstofafsætning ved en påvirkning af et naturområde ved en afsætning af kvælstof på mindre end ca. 1kg N/ha/år med det nuværende belastningsniveau. Det er derfor Rebild Kommunes vurdering at en merbelastning på 0,2 kg N/ha/år og en totalbelastning på 0,9kg N/ha/år fra ejendommen ikke er en væsentlig belastning af naturarealet. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår til ammoniakemmissionen fra ejendommene i dette punkt.

Punkt 3 er registreret som surt overdrev ifølge Danmarks Naturdata. Arealet er det nærmeste kortlagte habitatnatur i NATURA 2000-området Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø. Den lokale baggrundsbelastning er 15,6 kg N/ha/år. Ifølge http://www.skovognatur.dk/pv_obj_cache/pv_obj_id_025805BD8A4B2FDA64DBFD5771D0DEDA18BE000/filename/Ammoniakmanual02122005.pdf er tålegrænseintervallet for denne naturtype 15-25kg N/ha/år. Ifølge Danmarks Naturdata der på arealet fundet følgende plantearter: Liden Klokke, Håret Star, Gul Snerre, Alm. Kongepen, Blåhat, Krat-Fladbælg, Mark-Frytle, Lancet-Vejbred, Tormentil, Rød Knæ, Eng-Svingel m.fl. Belastningen af arealet ligger i den midterste del af tålegrænseintervallet. Som beskrevet ovenfor er det vanskeligt at måle effekter som følge af et ekstra bidrag til kvælstofafsætning ved en påvirkning af et naturområde ved en afsætning af kvælstof på mindre end ca. 1kg N/ha/år med det nuværende belastningsniveau. Det er derfor Rebild Kommunes vurdering at en totalbelastning på 0,1kg N/ha/år fra ejendommen ikke er en væsentlig belastning af naturarealet. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår til ammoniakemmissionen fra ejendommene i dette punkt.

Punkt 4 er registreret som kalkoverdrev jvfr. Danmarks Naturdata. Den lokale baggrundsbelastning er 13,7 kg N/ha/år. Ifølge http://www.skovognatur.dk/pv_obj_cache/pv_obj_id_025805BD8A4B2FDA64DBFD5771D0DEDA18BE000/filename/Ammoniakmanual02122005.pdf er tålegrænseintervallet for denne naturtype 15-25kg N/ha/år. Ifølge Danmarks Naturdata er der på arealet fundet følgende plantearter: Nøgleblomstret Klokke, Knold Ranunkel, Hulkravet Kodriver, Håret Høgeurt, Humle-Sneglebælg, Eng-Havre, Bakke-Svingel, Gul Snerre, Lav Tidsel m.fl. Belastningen af arealet ligger i den laveste del af tålegrænseintervallet. Det er derfor Rebild Kommunes vurdering at en merbelastning på 0,3kg N/ha/år og en totalbelastning på 1,7kg N/ha/år fra

ejendommen ikke er væsentlige belastninger af naturarealet. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår til ammoniakemissionen fra ejendommene i dette punkt. Arealet registreret som § 7 areal jf. husdyrloven. Arealet ligger inden for 1000 m fra ejendommen, en merbelastning på 0,3kg N/ha/år opfylder kravene sat i husdyrloven og der stilles ikke særlige krav til kvælstofdepositionen ifølge denne.

Påvirkning fra arealer:

Mark 308 ligger direkte op af EU-habitatområde nr. 20 (Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø). Langs den nordlige kant af marken er der kortlagte habitatnaturtyper. Det drejer sig om surt overdrev (6230) Tålegrænseintervallet for denne naturtype er 10-20kg N/ha/år. Udbringning af husdyrgødning på markarealer kan påvirke naturtyper på flere forskellige måder:

1. Den direkte randpåvirkning, hvor der med vinden tilføres næringsholdige støvpartikler mv. ind i naturarealet (især ved jordfygning), jf. DJF rapport Husdyrbrug nr. 68 ”Fosfor i danske landbrug Omsætning, tab og virkemidler mod tab”. Denne randpåvirkning er typisk mest tydelig de første 10-50m fra et omdriftsareal og ind på naturarealet og ses f.eks. på et overdrev som en bred kantzone domineret af mere kvælstofelskende planter som lodden dueurt, alm. kvik, stor nælde, burresterre, skvalderkål, vild kørvel og alm. rapgræs.
2. Ammoniakfordampning fra udbringningsarealerne. I forbindelse med udarbejdelse af husdyrgodkendelsessager er der ikke modeller til rådighed, der kan foretage egentlige fladekilde-beregninger af udbringningsarealernes ammoniakpåvirkning af naboarealer. Ifølge de modeller, der blev benyttet i amternes tid kan depositionen fra udbringningsarealer være op til 0,3kg N/ha/år i en afstand fra 0-300 meter fra udbringningsarealerne. Andre undersøgelser viser, at påvirkningen på udbringningsdagen kan overskride denne værdi, og at op til 5 % af det udbragte kvælstof kan fordampe og deponere på de omkringliggende naboarealer indenfor 2.500m, jf. *Emissionsfaktorer til beregning af ammoniakfordampning ved lagring og udbringning af husdyrgødning*, DJF, 2008.

I bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009, fremgår det at: ”I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30m afstand fra markkanten”. Dette er bl.a. baggrunden for, at der i dag stilles vilkår om en 1.000m nedfældningszone omkring sårbar § 7 natur i sort jord og græs, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 38, stk. 5.

Mark 308 ligger direkte op til kortlagt habitatnatur, samt at depositionen fra marken som nævnt ovenfor i værste fald vil kunne være op til 0,3kg N/ha/år. Den lokale baggrundsbelastning er 15,6 kg N/ha/år. Det er derfor Rebild Kommunes vurdering, at der ikke skal stilles skærpede vilkår til udbringning af husdyrgødning på arealet da belastningen af arealet vil befinde sig i den nedre halvdel af tålegrænseintervallet. Rebild Kommunes vurdering tager igen afsæt i notat fra DMU af 25. juni 2005 (se ovenfor).

Vurderingen af konsekvenser af ammoniakdeposition på områdets naturarealer omfatter alene ammoniakemission fra husdyrbrugets stalde og gødningslagre, samt mark 308. Det skønnes umiddelbart, at ammoniaktab fra udbringning af husdyrgødning på husdyrbrugets øvrige marker ikke giver anledning til yderligere overvejelser i forhold til naturbeskyttelse.

Udvidelsen af produktionen opfylder husdyrlovens generelle krav om begrænsninger af ammoniaktab. Med miljøgodkendelsen stilles vilkår til begrænsning af ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre. Det vurderes herved, at husdyrbruget i realistisk og hensigtsmæssigt omfang bidrager til mål om reduktion af ammoniakbelastning af områdets naturarealer.

Næringsstofbelastning af naturtyper og vandmiljø i området sker desuden ved tab af gødningsstoffer fra gødskede omdriftsjorder. Tab antages principielt at være utilsigtet og sker væsentligst som udvaskning fra rodzone samt ved overfladeafstrømning under særlige omstændigheder.

På grund af terrænforholdene i området vurderes husdyrbruget ikke at rumme udbringningsarealer med særlig risiko for overfladeafstrømning af udbragt gødning eller erosionsmaterialer.

Påvirkning af naturtyper og arter i NATURA 2000-områder samt bilag IV-arter:

I afsnittene arealanvendelse og næringsstofbelastning er redegjort for husdyrbrugets påvirkning af naturtyper generelt. I kraft af husdyrbrugets beliggenhed i forhold til NATURA 2000-områder kan opsummeres, at husdyrbrugets påvirkninger af naturtyper i NATURA 2000-områder teoretisk alene kan være ammoniakdeposition (NATURA 2000-områder i både Lille Vildmose og Rold Skov), tab af gødningsstoffer til vandløb nedstrøms og marine dele af NATURA 2000-områder (Aalborg Bugt).

Med henvisning til husdyrbrugets placering, afstande fra driftsbygninger og arealer samt beregnet mer- og totaldepositioner kan umiddelbart godtgøres, at husdyrbruget ikke målbart påvirker naturtyper og arter i NATURA 2000-området Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø samt Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemarksskov.

Med placering i vandløbsoplandet Lindenberg Å påvirker husdyrbruget i et eller andet omfang NATURA 2000-område: EU-habitatområde nr. 14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord) og fuglebeskyttelsesområde nr. 2 (Ålborg Bugt, nordlige del).

Husdyrbrugets tab af gødningsstoffer til vandløb og marin recipient i NATURA 2000-områder er behandlet i afsnit om overfladevand.

Husdyrbrugets drift vurderes ikke at have målbare negative effekter på levevilkår for arter, der er del af udpegningsgrundlaget for NATURA 2000-områderne.

Driften af husdyrbruget vurderes herefter ikke at modvirke mål om gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for NATURA 2000-områder. Yderligere oplysninger om basisanalyser af NATURA 2000-områderne kan ses på www.vandognatur.dk.

En række dyr omfattet af naturbeskyttelseslovens § 29a og habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området omkring udbringningsarealerne. Ifølge oplysninger i ”Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV” (DMU Faglig rapport nr. 635, 2007) er der i området registreret forekomst af damflagermus, vandflagermus, sydflagermus, brunflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander.

Rebild Kommune ikke bekendt med konkrete ynglefremkomster af nogen af de nævnte arter på husdyrbrugets øvrige udbringningsarealer. Husdyrbruget vurderes at have en neutral effekt for de nævnte arter af flagermus. Husdyrbrugets øvrige omdriftsarealer vurderes ikke at rumme levesteder for stor vandsalamander, markfirben, løgfrø og spidssnudet frø. Forskriftsmæssig drift af arealer ved vandløbene vurderes ikke at være til skade for odderforekomst langs vandløb i området.

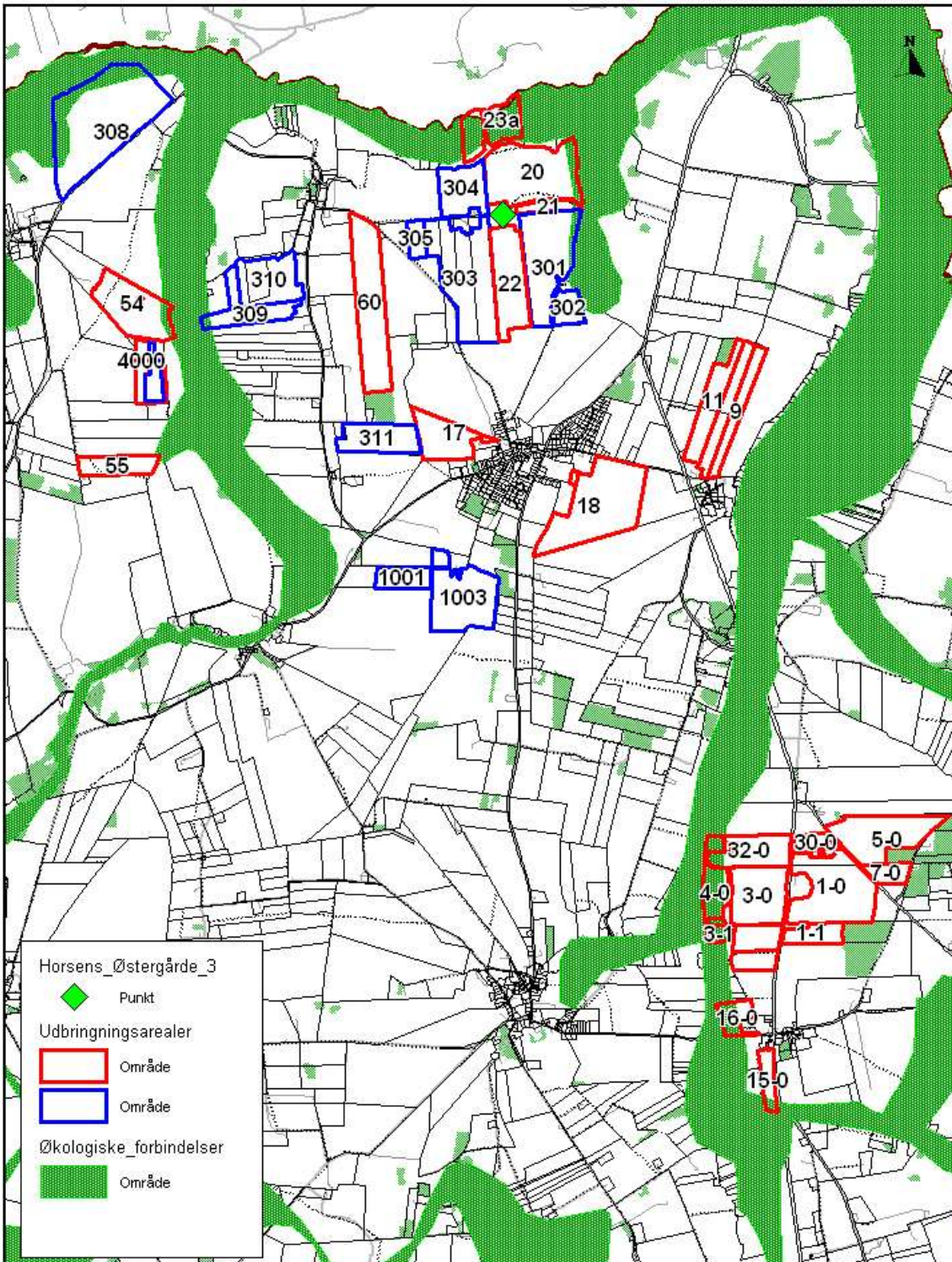
Sammenfatning:

Miljøgodkendelsen gives på en række generelle vilkår, der bl.a. sigter mod beskyttelse af natur mod uønskede påvirkninger. Efter vurdering af projektoplysningerne og områdets natur- og landskabsforhold finder Rebild Kommune, at miljøgodkendelsen sikrer naturbeskyttelsesinteresserne i området. Der stilles derfor ikke supplerende vilkår til naturbeskyttelse.

Det vurderes, at udvidelsen af husdyrbruget er i overensstemmelse med retningslinjerne i kommuneplan 2009 for beskyttelse af natur og landskab. Specifikt vurderes udvidelsen ikke at ville forringe tilstand af beskyttede naturtyper eller modvirke mål om gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for NATURA 2000-områder eller forringe levevilkår for bilag IV-arter.

Bilag 4 a – økologiske forbindelser

Kortet er ikke målfast

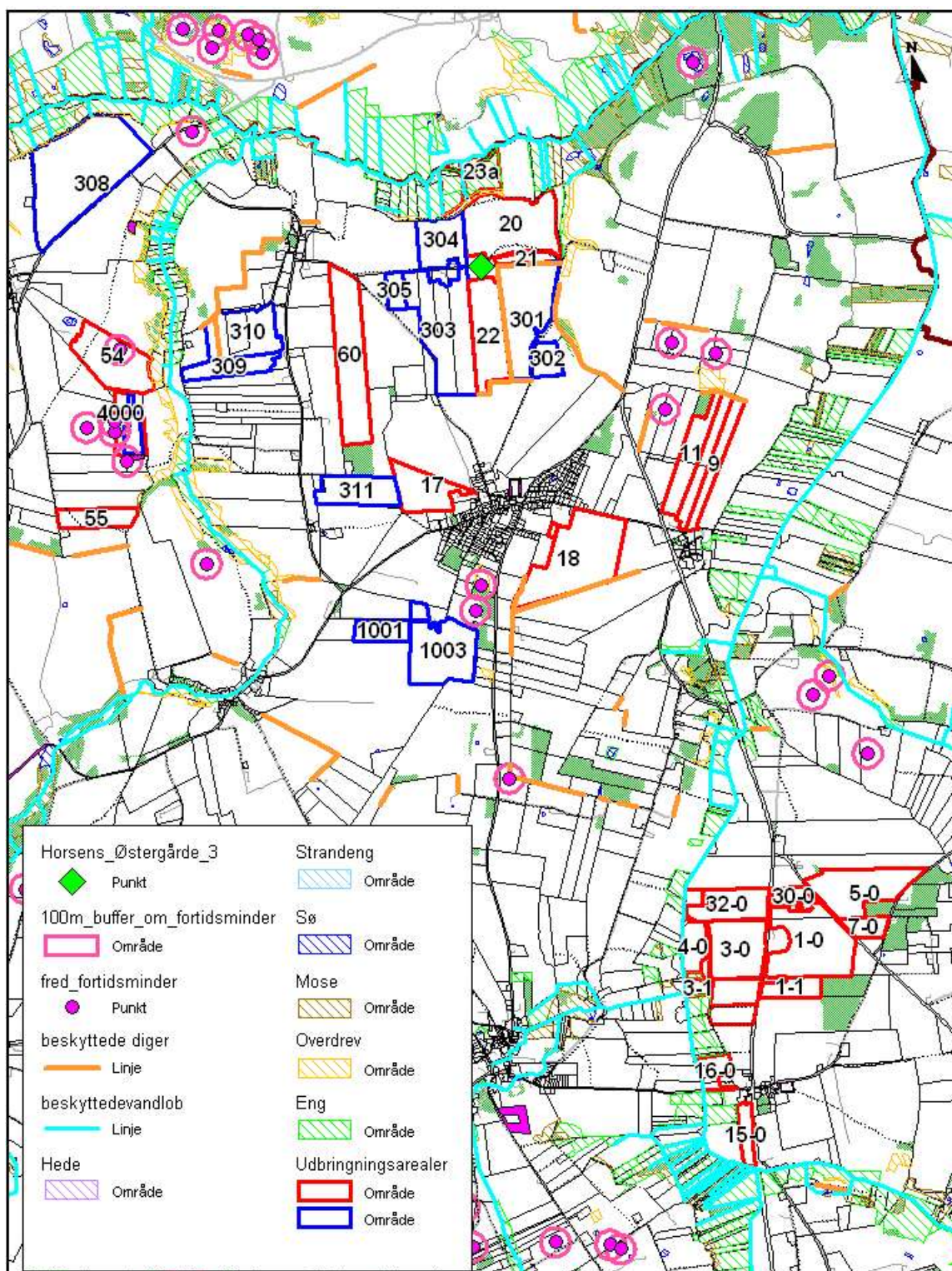
REBILD KOMMUNE
CENTER NATUR OG MILJØ
 Hobrovej 88, 9530 Støvring
 Tlf.: 9988 9988 Fax: 9988 7632
 E-mail: cnm@rebild.dk
 Web: www.rebild.dk

Udbringningsarealer og økologiske forbindelser

Målforhold: 1:35000	Sagsnr.: 07/22173	Init: adha
Dato: 18-04-2012	Rev. dato:	

Bilag 4 b – Beskyttet natur, fortidsminder og diger

Kortet er ikke målfast

REBILD KOMMUNE
CENTER NATUR OG MILJØ
 Hobrovej 88, 9530 Støvring
 Tlf.: 9988 9988 Fax: 9988 7632
 E-mail: cnm@rebild.dk
 Web: www.rebild.dk

Beskyttet natur, fortidsminder og diger

Målforhold: 1:35000

Sagsnr.: 07/22173

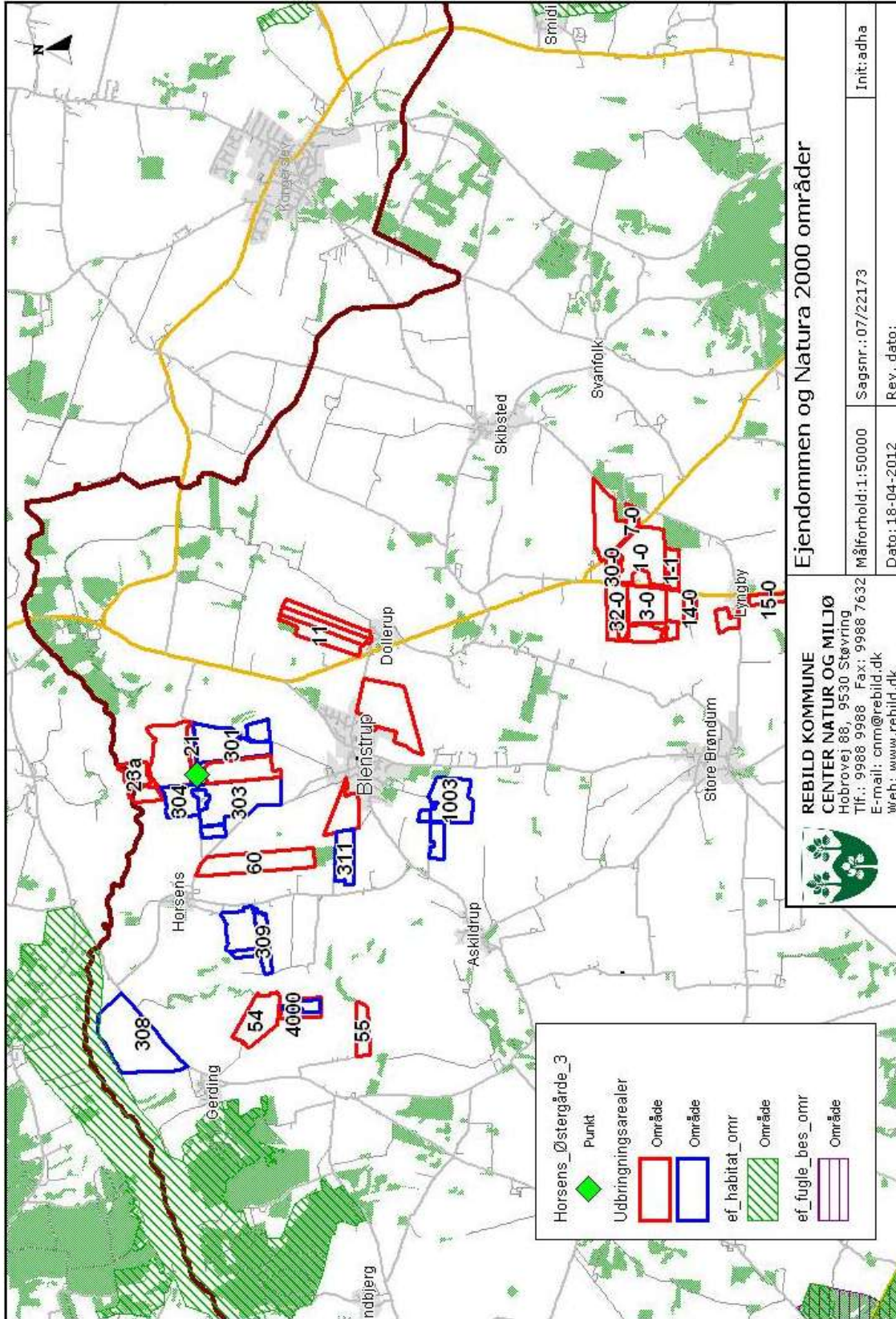
Init: adha

Dato: 18-04-2012

Rev. dato:

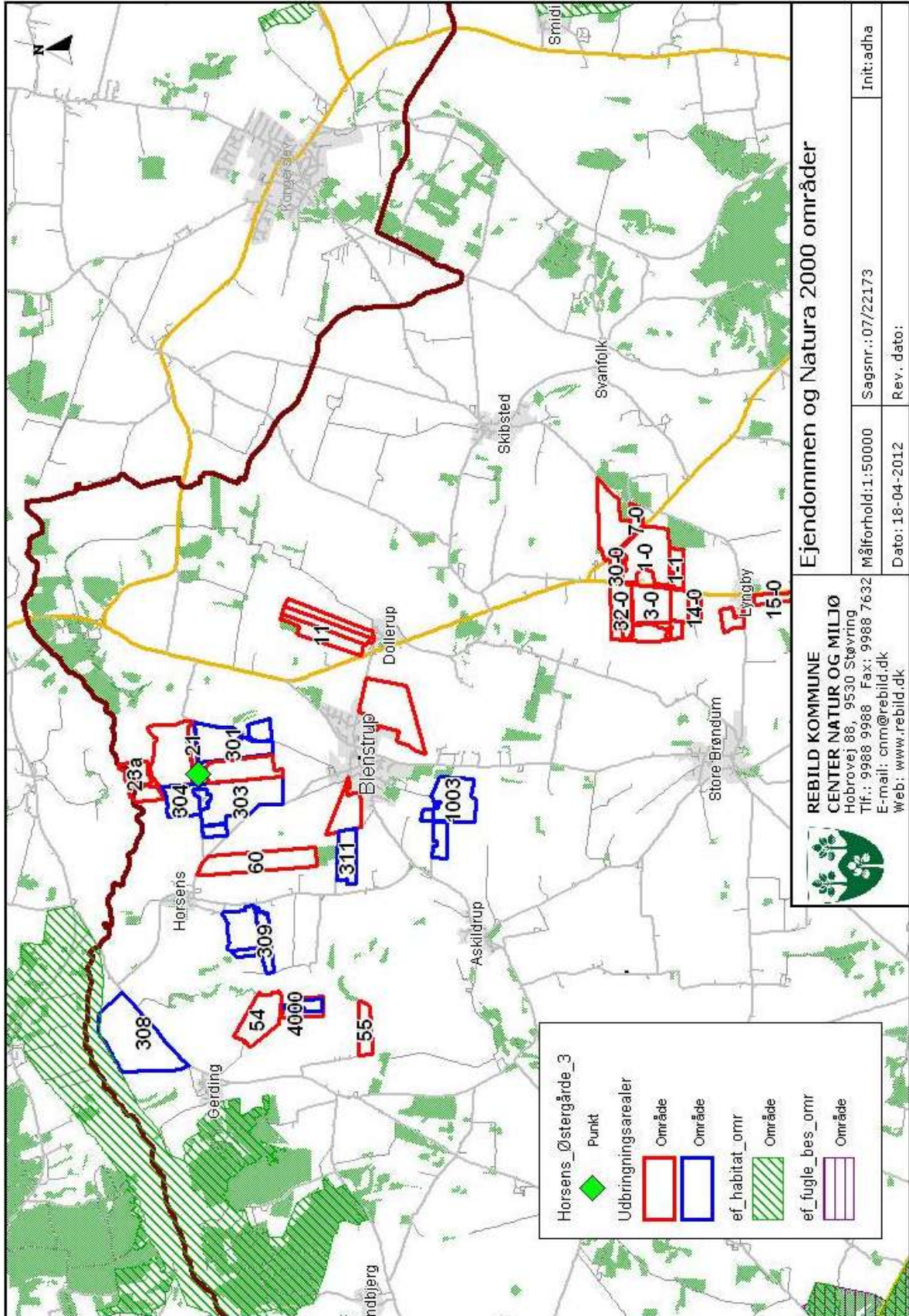
Bilag 4 c – Natura 2000 områder

Kortet er ikke målfast

Bilag 4 c – Natura 2000 områder

Kortet er ikke målfast

Bilag 5 – Transportveje

Kortet er ikke målfast

Bilag 6 – Aalborg Kommunes vurdering af ejede/forpagtede arealer

Til Rebild Kommune
Fra Aalborg Kommune
Sagsnr./Dok.nr. 2011-58941 / 2011-396062

Udtalelse om anvendelse af arealer tilhørende Horsens Østergårde 3, 9520 Skørping – Rebild Kommune

Rebild Kommune har den 23. november 2011 bedt om Aalborg Kommunes udtalelse i forbindelse med miljøgodkendelse (§12) af arealer og husdyrbruget tilknyttet Horsens Østergårde 3, 9520 Skørping.

Omkring 148 ha af udbringningsarealerne ligger i Aalborg Kommune (mark numrene 43-1, 43-2, 43, 41, 41-1, 41-2, 42, 40, 40-1, 47, 47-1, 50, 52, 53, 51, 44, 45, 46 samt delvist 23a og 23b).

Ejerforholdene for arealerne i Aalborg Kommune er som følger:

Mark nr. 23a, 23b, 40, 40-1, 41, 41-1, 41-2, 42, 43, 43-1, 43-2, 44, 45, 46, 47, 47-1	Bjarne Toftdal Bak, Horsens Østergårde 3, 9520 Skørping
Mark nr. 51	Viggo Hvarregård, Gultentorpevej 125, 9230 Svenstrup J
Mark nr. 50, 52 og 53	Jan Toft Rasmussen, Essendrupvej 84, 9260 Gistrup

Natur

Udbringningsareal 23a og 23b, der både ligger i Aalborg og Rebild kommuner, er registreret som fersk eng beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 stk. 2 pkt. 4. Hovedparten af disse arealer er beliggende i Rebild Kommune bortset fra en del af mark nr. 23a og 23b, som ligger langs Lindenberg Å på sydsiden af åen (matr. nr. 7k og 6f Håls By, Gunderup).

Arealerne er tidligere vurderet i forbindelse med miljøgodkendelsen af Hedeageren 5 af 15. oktober i 2008, og Aalborg Kommune finder, at den vurdering, der blev lavet af Rebild Kommune, skal fastholdes.

- Udbringningsareal 23a og 23b kan anvendes til udbringning af husdyrgødning, og ellers drives uændret som vedvarende græsnings- eller høslætarealer
- Bedriften af engarealerne ved Lindenberg Å på ejendommen for Horsens Østergårde 3, sker i overensstemmelse med Rebild Kommunes udtalelse af 4. april 2007, jf. vedlagte bilag.

Det nærmeste Natura 2000-område nr. 18, Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø (*Habitatområde nr. 20*) ligger mere end 500 meter vest for de nærmeste udbringningsarealer.

Beskrivelse af bilag IV arter og andre beskyttede arter i forhold til udbringningsarealer

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, jf. § 8, at der ikke må gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige

udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller kan ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

Der er ikke kendskab til forekomst af bilag IV-arter, rødlistearter eller særlige ansvarsarter omkring anlægget eller på udbringningsarealerne. Enkelte arter omfattet af bilag IV kan dog have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring udbringningsarealerne. Det vurderes, på baggrund af Faglig rapport nr. 635 fra DMU, samt kommunens kendskab til området, at gælde for arterne angivet med udbredelsesområde i skema 3.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Damflagermus		X
Vandflagermus		X
Brunflagermus		X
Sydflagermus		X
Dværgflagermus		X
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Løgfrø		X
Spidssnudet frø		X
Strandtudse		X

Skema 3: Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på udbringningsarealerne.

Det vurderes, at godkendelse af udbringningsarealerne ikke vil beskadige eller ødelægge leve-, yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter, rødlistearter eller ansvarsarter.

Vurderingen er foretaget på baggrund af tilgængelige data over fund af arter (Aalborg Kommunes egne registreringer, hjemmesiden: www.habitatarter.dk/ og Naturdata i Danmarks Miljøportal).

Aalborg Kommune vurderer, at der fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at projektet ikke vil medføre skadelige virkninger fra udbringningsarealerne på internationale naturbeskyttelsesområders integritet og overordnede bevaringsmålsætning. For den øvrige natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i eller udenfor Natura 2000-området samt for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV vurderes det, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning fra udbringningsarealerne.

Overfladevand

Fosfor

Ingen arealer afvander til fosforfølsomt habitatområde.

Nitrat

Ca. 34 ha ligger i nitratklasse 1 og de øvrige udbringningsarealerne i Aalborg Kommune ligger udenfor nitratklasse. Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at kravet til N-udvaskningen er overholdt med de anvendte virkemidler.

På den baggrund finder Aalborg Kommune, at der i afgørelsen skal stilles vilkår i stil med de følgende, der sikre, at kravene til arealer i Nitratklasse 1 overholdes;

3. **På bedriften skal der hvert år være 0,5 % efterafgrøder, ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for**

de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav må erstattes af grønne marker ifølge reglerne om nedsættelse af kravet til efterafgrøder som følge af grønne marker.

4. **Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen.**

Vandløb

Der løber et målsat vandløb forbi arealerne 23a og 23b i Aalborg Kommune; Lindenberg Å. Lindenberg Å er B2-målsat (opholds- og opvækstvand for laks). Arealerne hælder ikke kraftigt ned mod åen.

Habitatområder

De 148 ha afvander til Langerak. Udvaskning af næringsstoffer fra landbrugsarealer i oplandet til Langerak forventes at kunne påvirke habitatområderne Aalborg Bugt og Nibe/Gjøl Bredning.

I Natura 2000 basianalysen for såvel Aalborg bugt som Nibe-Gjøl bredning vurderes det, at miljøet er påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer.

Det fremgår desuden af Miljøministeriets forslag til vandplaner for områderne, at miljømålet er ”god tilstand” og at dette mål ikke er opfyldt i området. Kommunen finder derfor, at enhver yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrlovens §§ 10, 11 eller 12, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke området væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsen. Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et habitatområde væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets påvirkninger under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område.

- ./. Da det ikke kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke de internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt har kommunen lavet en konsekvensvurdering. Heri vurderes tilstanden i områderne, samt det aktuelle projekts eventuelle påvirkninger af vandområderne i forhold til habitatbekendtgørelsen og efter Miljøstyrelsens vejledning.

I vejledningen har ministeriet opstillet afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.

Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Aalborg Kommune har vurderet, at Langerak kan karakteriseres som et lukket bassin. Beregningerne viser, at det ansøgte for så vidt angår kvælstof vil udgøre 0,015 pct. af den samlede udvaskning til Langerak. For så vidt angår fosfor vil den skønnede forøgelse i udvaskningen som følge af projektets fosforoverskud udgøre 0,015 pct. af den samlede fosfortilførsel til Langerak.

Ifølge afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til Aalborg bugt og Nibe-Gjøl Bredning via Langerak hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområderne

Grundvand

./. De fleste af ansøgningens arealer, som ligger i Aalborg Kommune, ligger inden for et område med særlige drikkevandsinteresser, OSD 1435, der er kortlagt som nitrattfølsomt indvindingsområde med stor sårbarhed over for nitrat, jf. kortbilag.

Den stiplede røde markering på kortbilaget viser det sandsynlige fremtidige indvindingsområde for en ny kildeplads for Aalborg Forsyning, Vand A/S. Flere af arealerne, der har en ansøgt udvaskning af nitrat fra rodzonen på 75 mg/l, ligger inden for det fremtidige indvindingsområde.

Forsyningsvirksomhederne anser en udvaskning af nitrat fra rodzonen på 75 mg/l for en høj udvaskning, især når det foregår inden for et fremtidigt indvindingsområde. Derfor anbefales det, at efterafgrøder eller andre nitratreducerende tiltag anvendes på arealer inden for det fremtidige indvindingsområde, som det fremgår af kortbilaget.

Øvrige bemærkninger

Aalborg Kommune finder på baggrund af ovenstående, at de aftalearealer, der ligger i Aalborg Kommune, umiddelbart vil kunne indgå i en § 12-godkendelse, uden at det udløser krav om udarbejdelse af en § 16-godkendelse.

Aalborg Kommune har i øvrigt ikke bemærkninger til anvendelse af arealerne.

Aalborg Kommune skal bede om at denne udtalelse indsættes i Rebild Kommunes afgørelse i sin helhed (evt. som bilag), og vil samtidig bede om at få tilsendt den endelige afgørelse i sagen.

Det kan oplyses, at Aalborg Kommunes Landbrugsafdeling har brugt 5 timer på behandling af sagen. Tidsforbruget fordeler sig som følger:

Kopi til:

Park & Natur, Aalborg Kommune via e-mail: park.natur@aalborg.dk

Forsyningsvirksomhederne, Aalborg Kommune via e-mail: MBX5FV_INTERN@aalborg.dk

Konsekvensvurdering jf. Natura 2000 direktiverne:

Aalborg Bugt

- Habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 2 og 15

Nibe-Gjøl Bredning (- Halkær Bredning)

- Habitatområde nr. 15 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 1

Langerak er det 30 km lange, 1-2 km brede og ca. 10 m dybe sund mellem Hals og Aalborg. Langerak er ikke udpeget til natura 2000 område, men støder op til andre habitat-vandoplande. Ved Egholm vest for Aalborg grænser Langerak op til Nibe/Gjøl Bredning (Habitatområde 15 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 1), mens det mod øst grænser op til Aalborg Bugt (Habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 2 og 15).

Generelt er vandskiftet i Limfjorden bestemt af primært tidevand og vind. Netto er der som følge heraf en østgående strøm med en indstrømning fra Nordsøen til Limfjorden i størrelsesordenen 6,4 km³ havvand årligt og en udgående strøm ved Hals mod Kattegat i størrelsesordenen 9,1 km³ årligt. Dette gav i perioden 1990 – 2003 en netto indstrømning af N og P på henholdsvis 330 og 63 ton årligt fra Nordsøen, mens nettotilførselen for N og P fra Limfjorden til Kattegat ved Hals var henholdsvis 9.971 og 592 ton pr år⁵. Udvaskning af næringsstoffer fra landbrugsarealer i oplandet til Langerak forventes på denne baggrund først og fremmest at kunne påvirke Aalborg Bugt.

Udvaskningen kan imidlertid ikke afvises at kunne påvirke Nibe/Gjøl Bredning og der er derfor foretaget habitatvurderinger af projektets tilledning af N og P i forhold til både Aalborg Bugt og Nibe-Gjøl Bredning.

Vurderingerne følger Miljøstyrelsens vejledning vedrørende afskæringskriterium for skadevirkning af nitrat og fosfor til overfladevande.

Aalborg Bugt

Sammenlignet med de lukkede Natura 2000 recipienter som Halkær Bredning, Hjarbæk Fjord, Lovns Bredning osv., må Aalborg bugt karakteriseres som relativt robust med stor vandudskiftning med resten af Kattegat, Skagerrak og Nordsøen og hvor der tilføres udstrømmende vandmasser fra Østersøen gennem Bælthavet. Desuden er husdyrtrykket relativt lavt i Aalborg Kommunes del af oplandet til Aalborg bugt (< 1 DE/ha)⁶ og i den øvrige del af oplandet. Husdyrtrykket er også lavt i oplandet til Langerak (Limfjorden), der munder ud i Aalborg Bugt (0,87 DE/ha)⁷.

Aalborg bugt er en del af Habitatområde 14 og størstedelen er udpeget som naturtype 1110 (Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand) eller 1160 (Større lavvandede bugter og vige)⁸. Ifølge Natura 2000 Basisanalysen er der tilsyneladende ikke baggrund for at skelne de to naturtyper ved en statisk registrering i Aalborg Bugt, idet kystens revlesystemer, småøer m.m. er ret dynamiske. Karakterarter for naturtypen 1160 er Ålegræs, Smalbladet og Dværg-bændeltang, Alm. Havgræs, arter af vandaks og bentiske alger, mens karakterarterne for 1110 pt. er til diskussion i EU. Sandbanker (naturtype 1110) kan dog være ubevoksede eller have havgræssamfund, oftest domineret af ålegræs⁹. Endvidere er der kystnært udpeget større arealer som naturtype 1140 (Mudder- og sandflader tørlagt ved ebbe). Denne naturtype er afgrænset som lavvandede områder uden landplanter, men dækket af blågrøn- og kiselalger med stedvist Ålegræs og Havgræs. Den sidste marine naturtype 1150 (Kystlaguner og strandsøer) i området (ca. 46 ha.) er områder med mere eller mindre brakt vand, der helt eller delvist er adskilt fra havet. Miljøtilstanden i alle kystnære og åbne indre farvande i Danmark vurderes generelt som utilfredsstillende¹⁰.

⁵ Se side 17-18 i Ringkjøbing Amt et al. (maj 2005).

⁶ Tal for 2005 fra Conterra 2008

⁷ Tal for 2009 fra Conterra maj 2011

⁸ Se http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Habitat/Marine_habitater/Marin_kort.htm

⁹ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

¹⁰ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

Næringsstofbelastning

I Natura 2000 basianalysen for Aalborg bugt vurderes det, at miljøet i Kattegat er påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer. Forhøjede niveauer af næringssalte medfører en forøget vækst af trådformede alger og plankton, hvilket nedsætter vandets klarhed og som derfor kan skygge den øvrige flora (herunder ålegræsset) og fauna, samt forøger risikoen for iltsvind ved bunden.

Den hidtidige målsætning (Nordjyllands Amt) for iltindholdet ved bunden er de fleste år opfyldt¹¹. Det skal dog understreges, at der har været et voldsomt tilfælde af iltsvind i Aalborg Bugt i 2002. Dette startede den 31. juli og i løbet af august udviklede dette sig til et kraftigt iltsvind med koncentrationer på 0,7-1,3 mg/l¹². Det kraftige iltsvind forekommer i et tyndt lag saltvand tæt ved bunden. I september kunne der i Aalborg Bugt konstateres døde krabber og søanemoner på ca. 10 meters dybde¹³. Det 8-9 uger lange og i perioder kraftige iltsvind i Aalborg Bugt kulminerede i begyndelsen af oktober, hvor hård vestenvind blæste overfladevandet ud i Kattegat, hvorved det iltfattige bundvand blev presset helt ind mod den jyske kyst. Dette medførte omfattende død af fisk og bunddyr¹⁴.

Arter i Habitatområde nr. 14

Havlampretten er en del af udpegningsgrundlaget og er en snylter i det marine stadie, idet den suger sig fast til fisk og ernærer sig af disse. En god bestand af byttefisk er derfor vigtig, og arten kan således teoretisk blive påvirket af en nedgang i fiskebestanden. Tilsvarende fouragerer både Spættet Sæl og Odder på fiskebestanden i Aalborg bugt og er begge en del af udpegningsgrundlaget. Odderen etablerer sig dog først og fremmest i territorier langs vandløbene/søerne. Umiddelbart vurderes næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt derfor til ikke at have en væsentlig betydning for Odderens trivsel i området. Hvis en iltsvindssituation som den i 2002 skulle opstå igen vil disse arter dog skulle søge føde i andre områder ind til fiskebestanden på ny er etableret i Aalborg Bugt. Tilsvarende vil Stavsilden trække væk fra området.

Fuglebeskyttelsesområde 2

Flere af de arter, som er ynglefugle og en del af udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, er tilsvarende afhængig af, at naturtyperne har god tilstand. Er tilstanden ikke god, kan det betyde ændringer/fald i fiskebestanden m.m., der udgør fødegrundlaget for eksempelvis de i området tilstedeværende ternearter (Split-, Hav-, og Dværgterne). Havterneren er i fremgang i området, mens status for Split- og Dværgterneren er henholdsvis usikker og svingende. For Splitterne er nedgang i fiskebestand nævnt som mulig trussel for arten, mens der for de andre to mere er fremhævet forstyrrelser på strande, øer og holme.

Andre fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, er afhængige af ålegræsset/undervandsplanter direkte som fødekilde herunder Lysbuget Knortegås, Sangsvane og Pibesvane. For den Lysbugede Knortegås er status en stabil bestand i området, mens den er ukendt for de to svanearter. Det vurderes, at Pibesvaner og Sangsvaner kompenserer fuldt ud for evt. manglende føde i de marine områder ved at fouragere på landbrugsafgrøder. Disse to arter er næppe påvirket væsentligt af næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt.

¹¹ Se Vandrammedirektivets basianalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80.

¹² Se DMU (August 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport august 2002.

¹³ Se DMU (September 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport september 2002.

¹⁴ Se DMU (Oktober 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltrapport oktober 2002.

Edderfugl, Fløjlsand og Sortand raster primært lidt væk fra kysten på lavvandede banker, hvor de finder deres foretrukne fødeemne som er blåmuslinger, hjertemuslinger og Hvælvet Trugmusling¹⁵. Bjerganden (status stabil) ligger om dagen i store flokke på havet langt fra land, mens de om natten opsøger fourageringsområderne, som er de lavvandede kystområder, hvor de dykker efter muslinger og snegle. Natura 2000 basisanalysen viser en tilbagegang for Edderfugl, Sortand og Fløjlsand, men konkluderer samtidig, at denne kan skyldes øget deponering af sand og dermed lavere vand. Endelig har der tilsyneladende været tale om en forkert afgrænsning i Kattegat og et nyt fuglebeskyttelsesområde er udlagt i forlængelse af fuglebeskyttelsesområde 2 og 15 ud i Kattegat.

Gravand, Hjejle og Alm. Ryle fouragerer på tørlagte sand og mudderflader. Gravanden spiser primært Dyndsnegle, mens Hjejle og Alm. Ryle spiser forskellige smådyr som orme og små krebsdyr. Alle tre arter er jf. Natura 2000 basisanalysen i fremgang i området. Med baggrund i denne levevis og status for arterne i området vurderes det, at disse rastende trækfugle ikke er væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen i Aalborg Bugt.

Fjordterne og Klyde er ikke en del af udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 2, men er fundet ynglende i dette. Fjordternen har enkelte år haft enkelte ynglepar ved Stensnæs (Nordlige del af Aalborg Bugt) og er en art der normalt fouragerer tæt på kolonien efter småfisk. Den er som følge heraf mere påvirkelig af en eventuel nedgang i fiskebestanden end de øvrige ternere. Klyden yngler spredt og i svingende, men måske stigende antal (Stensnæs og Gerå) og fouragerer primært på lavt vand og i den øverste del af mudderet efter rejer, børsteorme og krebsdyr. Med baggrund i denne levevis vurderes det, at klyden ikke er væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen i Aalborg Bugt.

Fuglebeskyttelsesområde 15

Fuglebeskyttelsesområde 15 grænser op til Fuglebeskyttelsesområde 2 i den allersydligste del af Aalborg Kommune. Ud over ovennævnte arter er Skarv og Stor Skallesluger en del af udpegningsgrundlaget. Skarven forventes primært at opholde sig i de lavvandede områder i Kattegat og er i fremgang i området og uden umiddelbare trusler. Stor Skallesluger er i tilbagegang, men opholder sig primært i Mariager Fjord, som Aalborg Kommune ikke har opland til. Hvinanden har en stabil bestand i Fuglebeskyttelsesområde 15, er meget bred i sit fødevalg og vurderes derfor ikke til at være væsentlig påvirket af næringsstofbelastningen af Aalborg Bugt

Nibe-Gjøl Bredning (- Halkær Bredning)

I forhold til de lukkede Natura 2000 recipienter som Halkær Bredning, Hjarbæk Fjord, Lovns Bredning osv., må Nibe-Gjøl Bredning karakteriseres som relativt mindre belastet. Desuden er husdyrtrykket ikke stort i oplandet til Nibe-Gjøl Bredning (1,1 DE/ha¹⁶) og oplandet er relativt lille i forhold til det marine areal. Det vurderes, at kvælstofkoncentrationen i Bredningen tilsyneladende har betydelig sammenhæng med tilledningen af kvælstof til fjordområderne vest for Nibe Bredning.

Nibe-Gjøl Bredning er for størstedelens vedkommende udpeget som naturtype 1110 (Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand) eller 1160 (Større lavvandede bugter og vige)¹⁷. Karakterarter for naturtypen 1160 er Ålegræs, Smalbladet og Dværg-bændeltang, Alm. Havgræs, arter af vandaks og bentiske alger, mens karakterarterne for 1110 pt. er til diskussion i EU.

¹⁵ Se Søgaard et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus, Grell (1998) og Skov- og Naturstyrelsen hjemmeside <http://www.skovognatur.dk/>.

¹⁶ Tal for 2009 fra Conterra maj. 2011

¹⁷ Se http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Habitat/Marine_habitater/Marin_kort.htm

Sandbanker (naturtype 1110) kan dog være ubevoksede eller have havgræssamfund, oftest domineret af ålegræs¹⁸. Endvidere er der kystnært, herunder umiddelbart øst for Kyø/Vår Holm udpeget mindre arealer som naturtype 1140 (Mudder- og sandflader tørlagt ved ebbe). Denne naturtype er afgrænset som lavvandede områder uden landplanter, men dækket af blågrøn- og kiselalger med stedvist ålegræs og havgræs.

Den sidste marine naturtype 1150 (Kystlaguner og strandsøer) er områder med mere eller mindre brakt vand, der helt eller delvist er adskilt fra havet. Arealmæssigt udgør Ulvedybet lang hovedparten af denne naturtype, men der er også udpeget strandsøer ved Nørholm Enge, Hornsgård Holm, Kyø/Vår Holm samt Stavn, Barmer og Valsted Enge.

Miljøtilstanden i alle kystnære og åbne indre farvande i Danmark vurderes generelt som utilfredsstillende¹⁹. Jævnfør Basisanalysen²⁰ er Naturtypen 1140 i Nibe-Gjøl Bredning ikke undersøgt, men det vurderes her, at der ikke er forhold som indikerer, at der ikke er en god tilstand. Der eksisterer ikke megen viden vedr. naturtypen 1150 - ud over undersøgelser fra Ulvedybet. Generelt vurderes eutrofiering dog som den største påvirkning af søer generelt i Habitatområde 15²¹.

Næringsstoffbelastning

I Natura 2000 basisanalysen for Nibe-Gjøl Bredning (+ Halkær Bredning)²² vurderes de marine naturtyper 1110 og 1160 til forsat at være truet af eutrofiering, omend i mindre grad end eksempelvis de centrale dele af Limfjorden. Det vurderes i VRD-basisanalyse II, at der er behov for en yderligere indsats for at nedbringe tilførslen af kvælstof og fosfor fra land. Et markant problem er forsat den udeblivende reetablering af udbredelsen af ålegræs.

Umiddelbart vurderet er iltsvind ikke hyppigt forekommende og kraftigt iltsvind endnu sjældnere i Nibe-Gjøl Bredning (- Halkær Bredning). Ifølge togtrapper²³ for Limfjorden var der den 17. august 2004 målt iltsvind i den østlige del af Nibe-Gjøl Bredning, men allerede næste dag viste mere detaljerede målinger igen forbedrede iltforhold. I ugen op til fandt dykkere levende men slappe børsteorm på sedimentoverflade, hvilket tilsvarende tyder på mindre iltsvindsproblemer. I 1999 var der iltsvind kortvarigt i den vestlige del af Nibe-Gjøl Bredning og i længere tid i Sebber Lo - heraf ca. 3 uger med kraftigt iltsvind.

I oplandet til Nibe-Gjøl Bredning er der et forholdsvis lavt husdyrtryk og arealet af oplandet sammenlignet med det marineareal er moderat stort i forhold til øvrige delområder i Limfjorden. Dette indikerer, at kvælstofbelastningen fra oplandet måske ikke er helt så voldsom i dette område. Ifølge Markager et al. (2006)²⁴ har den lokale kvælstoftilførsel heller ikke en signifikant effekt på koncentrationen af totalkvælstof i Nibe-Gjøl Bredning. Markager et al. konkluderede, at hvis man i stedet anvender kvælstoftilførslen til den vestlige del af Limfjorden fås en bedre og signifikant sammenhæng med totalkvælstof koncentrationen i Nibe-Gjøl Bredning. Den dominerende effekt af tilførslen fra den vestlige del af fjorden til Nibe Bredning kan skyldes, at vandet i fjorden hovedsagelig strømmer fra vest mod øst.

¹⁸ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

¹⁹ Se Dahl et al (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, Faglig rapport fra DMU, nr. 549.

²⁰ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

²¹ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

²² Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007): Natura 2000 Basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

²³ Se <http://www.limfjord.dk/seneste.htm>

²⁴ Se side 36 i Markager et al (2006).

28 % af fosforbidraget til Limfjorden stammer fra punktkilder, 31 % fra landbruget og 41 % er baggrundsbidraget²⁵. En lang række forhold har betydning for tabet fra landbrugsjord og det største tab kommer fra "risikoarealer", hvor mængden af flytbart fosfor er stort, eller hvor transportvejen fra mark til vandløb/fjord er let. En stor mængde af flytbart fosfor opstår, hvis marken tilføres mere fosfor end der fjernes med afgrøderne samtidig med, at jorden allerede indeholder meget fosfor, eller hvis jorden har en dårlig evne til at binde fosfor. Limfjordsamterne vurderede ud fra jordtyper og dræning, at en stor del af de samlede fosfortab i Limfjordsoplandet kommer fra drænede lavbundsarealer, mens en lavere andel kom fra erosionstruede arealer og drænede højbundsarealer²⁶. Tilføres der husdyrgødning op til de gældende harmonikrav, vil der typisk blive tilført mere fosfor, end der fraføres med afgrøderne - altså sker der en nettotilførsel af fosfor.

I Vandrammedirektivets basisanalyse del II²⁷ vurderes det, at der er en risiko for en øget tilførsel af fosfor frem til 2015, da der kun er vedtaget tiltag som halverer den årlige stigning i jordens indhold af fosfor. Der er således en risiko for, at noget af effekten af en eventuel faldende tilførsel af kvælstof vil blive ophævet af en stigende tilførsel af fosfor.

Markager et al (2006) fandt, at fosforkoncentrationen i Halkær og Nibe Bredning er potentielt begrænsende faktor for algevæksten i omkring 20 dage om året. Ifølge ovenstående vil denne kunne øges efterhånden som tiltag i forhold til kvælstofbelastningen iværksættes.

Landbrugsdrift giver i forhold til naturarealer et forøget fosfortab til vandmiljøet, men der findes ikke på nuværende tidspunkt redskaber, som kan beregne en specifik sammenhæng mellem tilført mængde af fosfor til marken og tab af fosfor til vandmiljøet. Administrationen er derfor i høj grad afhængig af en generel risikovurdering i den konkrete sag.

Bundvegetation

I Nibe-Gjøl Bredning har ålegræsdekningen af flere omgange i de senere år, bl.a. også i 2002, været reduceret i forbindelse med varme stillestående perioder om sommeren, hvor bladmassen på ålegræsset har løsnet sig, og store mængder er drevet i land. Disse områder med pæne bestande er ikke efterfølgende reetableret med ålegræsbevoksning²⁸. Dybdegrænsen for ålegræsset i perioden 1989 – 2002 faldet jævnt til ca. 1,4 m. Det vurderes at sigtddybden er af betydning for udbredelsen af ålegræsset i de dybere områder. Alt i alt er ålegræsset i perioden 1998 – 2002 på denne baggrund blevet reduceret med 85 %.

Modsvarende er der kommet store tætheder og en lille stigning i dækningsgraden af løstliggende eutrofieringsbetingede alger på vanddybder ud til 2 m i dette delområde²⁹.

Bundfauna

I Nibe Bredning blev der for så vidt angår bundfaunaen fundet en meget stor individtæthed i 2004 (dobbel så stor som de øvrige undersøgte områder i Limfjorden) og det største registrerede artsantal

²⁵ Se side 14 i Ringkøbing Amt et al. (december 2006).

²⁶ Se side 25 i Ringkøbing Amt et al. (December 2006).

²⁷ Se side 25 i Vandrammedirektivets basisanalyse del II.

²⁸ Se Ringkøbing Amt et al. (maj 2003): NOVA 2003 Marin overvågning 1998-2003 – Vandmiljø i Limfjorden 2002.

²⁹ Se Bio/consult (marts 2003): Bundvegetation i Limfjorden 2002.

nogensinde i bundfaunaundersøgelserne. Biomassen var moderat, hvilke skyldes, at der var mange små arter af børsteorm³⁰. Stort artsantal og individtæthed vurderes positivt.

Arter i Habitatområde nr. 15

Havlampretten er en nyindvandret/nyopdaget art, der aktuelt ikke udgør en del af udpegningsgrundlaget, men som vil skulle vurderes i forbindelse med en kommende revision af udpegningsgrundlaget. Arten er en snylter i det marine stadie, idet den suger sig fast til fisk og ernærer sig af disse. En god bestand af byttefisk er derfor vigtig og arten kan således teoretisk blive påvirket af en nedgang i fiskebestanden. I basisanalysen er opstemningsanlæg og vandindvinding ved dambrug og vandmøller nævnt som væsentligste trusler. Laksen er ligesom Havlampretten en ny opdaget art og truslerne er jf. basisanalysen³¹ tilsvarende denne.

Tilsvarende Havlampretten fouragerer både Spættet Sæl og Odder på fiskebestanden i Nibe-Gjøl Bredning og er begge en del af udpegningsgrundlaget. Odderen etablerer sig dog først og fremmest i territorier langs vandløbene/søerne. Umiddelbart vurderes næringsstofbelastningen af Nibe-Gjøl Bredning derfor til ikke at have en væsentlig betydning for Odderens trivsel i området.

Fuglebeskyttelsesområde 1

De fuglearter relateret til fjorden og som pt. udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelses-område 1 er:

Ynglefugle: Dværgterne, Havterne, Splitterne, Fjordterne, Brushane, Almindelig Ryle, Klyde og Skestork.

Rastende: Toppet Skallesluger, Lysbuget Knortegås, Kortnæbbet Gås, Grågås, Pibeand, Krikand, Blishøne, Sangsvane, Pibesvane, Knopsvane, Hvinand og Taffeland.

Flere af de arter der udgør udpegningsgrundlaget i Nibe-Gjøl Bredning, er afhængige af, at naturtypen har god tilstand. Er tilstanden ikke god, kan det betyde ændringer i fiskebestanden m.m., der udgør fødegrundlaget for eksempelvis de i området tilstedeværende ternearter (Hav-, Fjord-, Split-, og Dværgterne). Hav-, Split- og Dværgterne har alle været i tilbagegang i området, mens status for Fjordternen er usikker. For Havternen er fald/ændring i fiskebestanden i basisanalysen nævnt som sandsynlig forklaring på tilbagegangen. Toppet Skallesluger fouragerer tilsvarende på bredningens fiskebestand og er dermed sandsynligvis influeret af fiskebestandens ændringer/tilbagegang.

Andre fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget i Fuglebeskyttelsesområde 1, er afhængige af ålegræsset/undervandsplanter direkte som fødekilde herunder Lysbuget Knortegås, Pibeand, Blishøne, Sangsvane, Pibesvane, Knopsvane. Af disse er der en konstateret tilbagegang³² for Blishønen. Det vurderes, at Pibesvaner og Sangsvaner kompenserer fuldt ud for manglende føde i Bredningen ved at fouragere på landbrugsafgrøder. Disse to arter er næppe påvirket væsentligt af eutrofieringen af Nibe-Gjøl Bredning. Lysbuget Knortegås er begyndt at gå på landbrugsafgrøder³³, men arten vurderes til sammen med Blishøne, Knopsvane og Pibeand at være påvirket af vandplanternes tilbagegang som følge af eutrofieringen af habitatområdet.

³⁰ Se Ringkøbing Amt et al. (maj 2005): NOVANA 2004 Marin overvågning 2004-2009 – Vandmiljø i Limfjorden 2004 og Hedeselskabet (2004).

³¹ Se Miljøcenter Aalborg (Juni 2007).

³² Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007): Natura 2000-basisanalyse Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

³³ Carl Bro (December 2006): Stavn – Miljøkonsekvensvurdering af etablering af Marina ved Stavn i forhold til internationale naturbeskyttelsesinteresser.

Teoretisk set kan de fuglearter, der primært lever af muslinger, snegle og krebsdyr (Taffeland og Hvinand) på tilsvarende vis blive påvirket, hvis vandplanterne og den tilhørende fauna begrænses væsentligt i sin udbredelse eller dør i forbindelse med iltvind. Hvinanden er imidlertid meget bred i sit fødevalg og vurderes derfor ikke til at være væsentlig påvirket af eutrofieringen af Nibe-Gjøl Bredning. Taffelanden er også relativ alsidig i fødevalg, men er jf. basisanalysen i tilbagegang i Nibe-Gjøl-Halkær Bredning.

Ynglefuglene Skestork, Alm. Ryle, Brushane og Klyde samt de rastende Kortnæbbede Gæs og Grågæssene er primært tilknyttet strandengene³⁴ (og slikflader for Klydens tilfælde) og vurderes til ikke at være væsentligt påvirket af næringsstofbelastningen af fjorden ved Nibe-Gjøl Bredning.

Krikand og Grågåas er endvidere primært tilknyttet Ulvedybet og engene omkring³⁵, hvorved Landbrugsarealerne i Aalborg Kommune vurderes til at være af mindre betydning i relation til eventuel påvirkning af disse arter.

Miljøstyrelsens vejledning vedr. afskæringskriterium for skadevirkning af nitrat og fosfor til overfladevande

Miljøstyrelsens vejledning omfatter to dele.

For det første skal det vurderes, om det pågældende projekt i sig selv påvirker vandområdet med mere end 5 pct. af den samlede næringsstofbelastning til området (1 pct. for særligt følsomme vandområder). Denne del af kriteriet er baseret på en DMU-rapport³⁶ om, hvor stor en nitratudvaskning, der skal til, for at der kan konstateres en tilstandsændring i vandområder. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat.

Den anden del af kriteriet omfatter en vurdering af, om det pågældende projekt i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt.

Ovenstående afskæringskriterium for kvælstof og de to beskrevne dele, der er genstand for vurdering, er udarbejdet i samarbejde med Kammeradvokaten, som har udtalt, at vurderingen er i overensstemmelse med habitatdirektivet. Natur- og Miljøklagenævnet har i afgørelser i efteråret 2010 stadfæstet vejledningen for så vidt angår belastning med kvælstof.

Natur- og Miljøklagenævnet har i en sag³⁷ afgjort, at i tilfælde hvor arealer ligger i opland til Langerak (som ikke er et habitatområde), skal beregningerne foretages i forhold til Langerak, selv om habitatvurderingen handler om belastningen af de tilgrænsende habitatområder Aalborg Bugt og Nibe-Gjøl Bredning.

Vurdering af projektet i sig selv

Aalborg Kommune har vurderet, at Langerak kan karakteriseres som et lukket bassin³⁸. Nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion skal derfor være mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland.

³⁴ Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007) Natura 2000 basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

³⁵ Se Miljøcenter Aalborg (juni 2007) Natura 2000 basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

³⁶ Effekter af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde. Faglig rapport fra DMU nr. 787, 2010

³⁷ NMK-132-00401

³⁸ Jfr. <http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/62D9C316-137F-484B-B833-9E0B78E0AB0F/0/Vandoplande.pdf>

Beregningerne i tabel 1 viser, at det ansøgte for så vidt angår kvælstof vil udgøre 0,015 pct. af den samlede udvaskning til Langerak.

Tabel 2 viser, at for så vidt angår fosfor vil den skønnede forøgelse i worst-case-udvaskning som følge af projektets fosforoverskud udgøre 0,015 pct. af den samlede fosfortilførsel til Langerak.

Ifølge afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på de aktuelle vandområder.

Tabel 1: beregning af den ansøgte kvælstofudvaskning i forhold til den samlede udvaskning til vandområdet

Langerak	
Opland til vandområdet, ha ³⁹	101.159
Dyrket areal 2009 i oplandet til vandområdet, ha ⁴⁰	56.200
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct. ⁴¹	57
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år ⁴²	83
Udvaskning fra det dyrkede areal, t N/år (83 x 0,43 x 56.200/1000)	2006
Udvaskning fra øvrige opland (standard), t N/år (10 x 0,43 x 44959/1000)	193
Udvaskning i alt fra oplandet, t N/år	2199
Det ansøgte	
Reduktionspotentiale på de konkrete arealer, pct.	54
Areal til udspredning i alt i opland til Langerak, ha	148
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år ⁴³	5
Samlede påvirkning til vandområdet, kg N/år	340
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til vandområdet, pct.	0,015

³⁹ Fra jordbrugsanalyserne 2011

⁴⁰ Harmoni-areal fra Conterras analyse jan 2011

⁴¹ Beregnet ud fra Miljøportalens kort over reduktionspotentialet i oplandet, vægtet gennemsnit

⁴² Oplyst af Miljøstyrelsen: 83 kg N/ha for sandjord, 48 kg N/ha på lerjord

⁴³ Tallet er skønnet på baggrund af Miljøstyrelsens vejledning

Tabel 2: overslag over fosforoverskud sat i forhold til den samlede fosfortilførsel til vandområdet

Det ansøgte	
Areal i oplandet til Langerak, ha	148
Fosforoverskud per hektar	9,6
% forøgelse i godkendelsesperioden ⁴⁴	3,84
Worst case udvaskning, kg P/ha pr. år	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget, kg P pr år	5,7
Belastning af Langerak	
Tab fra landbrugsareal, kg P (56.200 ha, 0,2 kg P/ha)	11.240
Tab fra udyrket areal, kg P (44.959 ha, 0,08 kg P/ha)	3.596
Øvrige kilder (bebyggelse) ⁴⁵ , kg P	15.200
Samlet belastning, kg P	30.036
Husdyrbrugets andel af påvirkningen	0,015 %

Vurdering af projektet i kumulation

I følge vejledningen må antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland ikke være stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, end den samlede husdyrproduktion (fx dambrug eller ny bebyggelse), der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen. Dette for at sikre, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Miljøstyrelsens har i 2011 udgivet en oversigt, som viser den hidtidige udvikling i dyretrykket i de enkelte oplande fra 1. januar 2007 og frem til seneste indberetning til CHR. Natur- og Miljøklagenævnet har i en afgørelse fra 2011⁴⁶ fastslået, at udviklingen skal vurderes ved anvendelse af lineær regression.

⁴⁴ Hvor godkendelsesperioden er 8 år og der regnes med at være ophobet 2000 kg P i de øverste 25 cm jord – jfr Miljøstyrelsens vejledning.

⁴⁵ Vi kender ikke det konkrete tal for området. Men ifølge basisanalysen var den samlede udledning af fosfor til Limfjorden i 2003 112 t. Denne mængde er fordelt på vandløbsoplandene i forhold til oplandsareal.

⁴⁶ NMK-133-00068 af 24. november 2011

Aalborg kommune har trukket de relevante tal ud af oversigten og herudfra beregnet følgende:

Vandopland	Opland (ha)	DE i oplandet 2007	DE i oplandet 2010	Ændring 2007-10	Ændring beregnet med lineær regression
Nordlige Kattegat	126.925	70023	67939	- 2,9%	-3,3%
Langerak	101.159	49160	50708	3,1%	3,1%
Nibe Gjøl Bredning	124.317	90516	92764	2,5%	2,3%
Halkær Bredning	25.977	26793	26868	0,3%	0,6%

Aalborg Kommune har ikke i perioden givet tilladelse til nye dambrug og der har været nedgang i foderforbrug for de eksisterende dambrug i Aalborg Kommune.

I forslaget til vandplan oktober 2010 beregnes den forventede baseline påvirkning i 2015

som den nuværende påvirkning (2005) korrigeret for effekterne af allerede planlagte og gennemførte tiltag til reduktion af påvirkningen.

I hovedopland Limfjorden finder følgende tiltag sted:

- Spredt bebyggelse: Forbedret spildevandsrensning
- Renseanlæg: Forbedret spildevandsrensning eller nedlæggelse
- Regnbetingede udløb: Etablering af "sparebassin"/separatkloakering
- Dambrug: Forbedret spildevandsrensning eller opkøb

I følge vandplanens tabel 1.3.2 vil der ske reduktion i udledning af såvel N som P fra alle de nævnte kilder i perioden 2005-2015 og Aalborg Kommune vurderer derfor, at der ikke i perioden 2007-2010 vil være stigende belastning af vandområdet fra de omtalte kilder.

Ændringen i husdyrtrykket i oplandet til Langerak i perioden 2007-10 er med anvendelse af lineær regression beregnet til 3,1 %. Forklaringsgraden er 0,86, hvorfor analysen er sikker⁴⁷.

Kvælstofudvaskning fra husdyrgødning fra den ansøgte husdyrproduktion vil derfor i kumulation med andre husdyrproduktioner kunne have en skadelig påvirkning på vandområdet og risikerer dermed at forringe tilstanden i de tilgrænsende habitatområder Nibe-Gjøl Bredning og Aalborg Bugt. Det er derfor ifølge Miljøstyrelsens vejledning⁴⁸ nødvendigt at stille skærpede vilkår til kvælstofudvaskningen fra den ansøgte produktion, således at kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne reduceres til et niveau svarende til planteavlsbrug. Natur- og miljøklagenævnet har i flere afgørelser fastslået, at beregningerne skal gennemføres med 10 % efterafgrøder. Samt at der er i beregningen skal ses bort fra de virkemidler, der i den oprindelige

⁴⁷ Notat fra MST: "Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om kvælstofudvaskning svarende til planteavl" af 22. december 2011

⁴⁸ Se fx Miljøstyrelsens notat af 14. marts 2011

ansøgning er anvendt til overholdelse af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. § 9⁴⁹.

Aalborg kommune vurderer herefter, at projektet ikke i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområderne negativt med kvælstof.

Konklusion

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til Aalborg Bugt og Nibe-Gjøl Bredning via Langerak hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområderne.

Referencer:

- Bio/consult (marts 2003): Bundvegetationen i Limfjorden 2002.
<http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2002/Specialrapp2002/Bundvegetation%20i%20Limfjorden%202002.pdf>
- Dahl K., Petersen J.K., Josefson A.B., Dahllöf I., Søgaard B. (2005) Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper. Faglig rapport fra DMU nr. 549.
http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrapporter/rapporter/FR549.PDF
- DMU (August 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltarport august 2002.
http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/F7E00DEB-329A-4290-B795-2C7CB7A40AF5/0/Iltarport2002_08.pdf
- DMU (Oktober 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltarport oktober 2002.
http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/0B1286F8-7C79-4CA9-9CCD-A1DF21BEF61C/0/Iltarport2002_10.pdf
- DMU (September 2002): Iltsvind i de danske farvande – Iltarport september 2002.
http://www.dmu.dk/NR/ronlyres/0974858A-8D0E-48CA-AC24-5FB301030065/0/Iltarport2002_09.pdf
- Grell M.B. (1998): Fuglenes Danmark. Gads forlag.
- Hedeselskabet (2004): Bundfaunamonitering Limfjorden 2004. Limfjordsovervågningen.
http://limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2004/Bundfauna_Limfj_2004.pdf
- Markager S., Storm L.M. & Stedmon C.A. (2006): Limfjordens Miljøtilstand 1985 til 2003.
<http://limfjord.dk/rapporter/Handlingsplan%20Limfjorden/FR577.pdf>
- Miljøcenter Aalborg (juni 2007): Natura 2000-basisanalyse – Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal. http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/E68AA891-0094-44B9-8460-A30F7D8C48B0/0/N2omr_15_basisanalyse_natur.pdf
- Miljøcenter Aalborg (juni 2007): Natura 2000-basisanalysen – Nordlige del af Natura 2000-område Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord.
http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/CE57B0AC-D6F1-4A85-BDA5-4B05F24A24C6/0/N2omr_14_basisanalyse_natur.pdf
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt og Nordjyllands Amt (maj 2003): NOVA 2003 Marin overvågning 1998-2003 – Vandmiljø i Limfjorden 2002.
<http://www.limfjord.dk/rapporter/vandmiljo2002/Limfjorden%202002.pdf>
- Ringkøbing Amt, Viborg Amt, Århus Amt og Nordjyllands Amt (december 2006): Limfjordspjecen – Limfjordens miljøtilstand før, nu og i fremtiden.
<http://www.limfjord.dk/rapporter/Pjece/limfjordspjece%202006.pdf>
- Søgaard B., Skov F., Ejrnæs R., Nielsen K.E., Pihl S., Clausen P., Laursen K., Bregnballe T., Madsen J., Baattrup-Pedersen A., Søndergaard M., Lauridsen T.L., Fredshavn J., Aude E. &

⁴⁹ NMK-133-00068 af 24. november 2011

- Nygaard B. (2005): Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Faglig rapport fra DMU, nr. 457. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR457_2udg_www.pdf
- Vandrammedirektivets Basisanalyse del II. Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsterne ikke kan opfylde målene i regionplanen senest 22. december 2015. Vanddistrikt 80. <http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/0D87D6ED-B347-4BFB-9166-49FC9862CFDC/0/Basisanalyse2KattegatSkagerrakogMariagerFjord.pdf>